

Univerzita Hradec Králové
Fakulta informatiky a managementu
Katedra rekreologie a cestovního ruchu

Role a fungování Klubu českých turistů v Orlických horách

Bakalářská práce

Autor: Petra Bednářová
Studijní obor: Management cestovního ruchu

Vedoucí práce: Mgr. Michal Trousil, Ph.D.

Prohlášení:

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci na téma " Role a fungování Klubu českých turistů v Orlických horách" zpracovala samostatně a s použitím uvedené literatury.

V Hradci Králové dne 18.8.2015

Petra Bednářová

Poděkování:

Ráda bych poděkovala svému vedoucímu bakalářské práce Mgr. Michalu Trousilovi, Ph.D. za cenné rady a odborné vedení. Dále osloveným předsedům Klubu českých turistů za jejich ochotu a poskytnutí rozhovoru.

Anotace

Bakalářská práce si klade za cíl vymezit základní pojmy spojené s Klubem českých turistů a turistikou. Popisuje vznik, historii, vývoj a současnost Klubu v Orlických horách a jeho působení v cestovním ruchu daného regionu.

V praktické části zjišťuje pomocí rozhovorů s 6 představiteli odboru v Orlických horách odpovědi na stěžejní otázky dané problematiky. Na základě odpovědí pak hodnotí činnost jednotlivých odborů a pokouší se je vzájemně porovnat.

Annotation

The aim of this bachelor thesis is to provide basic definitions related to the Club of Czech tourists and tourism in general. It will describe the formation, history and present situation of the Club of Czech tourists as well as its action in the field of tourism in the chosen region.

The practical part consists of 6 interviews with the representatives of the Club of Czech tourists from the Orlické Mountains area. These interviews provide valuable information concerning key issues of the examined theme. This information is used to evaluate and compare the activity of the individual units of the Club of Czech tourists.

Obsah

1	Úvod.....	1
2	Cíl práce a metodika zpracování	2
3	Teoretická východiska	3
3.1	Zhodnocení použitých zdrojů	3
3.2	Základní pojmy.....	3
3.2.1	Nezisková organizace – občanské sdružení	3
3.2.2	Turistika a turismus	3
3.2.3	Rekreace.....	4
3.3	Klub českých turistů v České republice	4
3.3.1	Vznik a vývoj KČT	4
3.4	Vliv KČT na cestovní ruch	12
3.4.1	Turistické značení	12
3.4.2	Turistické mapy.....	14
3.4.3	Turistické ubytovny.....	15
3.5	Organizační struktura Klubu českých turistů	16
3.5.1	Odbory KČT.....	16
3.5.2	Oblast KČT:.....	18
3.5.3	Podmínky a výhody členství v KČT.....	22
3.6	Charakteristika regionu orlických hor z hlediska cestovního ruchu	24
3.6.1	Dějiny německých turistických spolků v OH na počátku 20. století....	24
3.6.2	Klub českých turistů v Orlických horách.....	25
4	Pohled představitelů KČT na roli a fungování KČT	35
4.1	Základní výzkumné otázky a předpoklady.....	35
4.2	Sběr informací a průběh průzkumu.....	35
4.3	Výsledky analýzy	36

4.3.1	Informační otázky	36
4.3.2	Role KČT v cestovním ruchu	37
4.3.3	Zájem o členství v KČT.....	38
4.3.4	Propagace KČT.....	39
4.3.5	Vývoj a fungování KČT.....	40
4.3.6	Financování KČT	41
5	Shrnutí výsledků.....	44
6	Závěry a doporučení	48
7	Seznam použitých zdrojů	50
7.1	Tištěné zdroje	50
7.2	Elektronické zdroje	51
8	Seznam obrázků.....	54
9	Přílohy	55

1 Úvod

Snad každý z nás někdy někam cestoval, účastnil se nějakého pochodu nebo si jen vyšel na nějaký zámek či hrad. Všechny tyto činnosti jsou součástí cestovního ruchu. Cestovní ruch je tudíž velice široký pojem, který zahrnuje mnoho volnočasových aktivit a služeb.

Na cestovní ruch se v naší republice specializuje mnoho cestovních kanceláří, organizací nebo jen turistických spolků. Jednou z organizací s dlouholetou tradicí je Klub českých turistů, který v naší zemi působí již 125 let. Tento spolek má důležitou rekreační, kulturní, vzdělávací, výchovnou a ekologickou roli. Díky specifickému značení turistických tras se stal známým po celém světě.

Tato bakalářská práce se zabývá rolí a fungováním Klubu českých turistů v cestovním ruchu, se zaměřením na oblast Orlických hor. Seznamuje se základními pojmy týkajícími se Klubu českých turistů a jeho význam a roli v cestovním ruchu, ale také třeba s problémy s financováním, které odbory mají. Práce se pokouší zhodnotit aktivity a fungování různých odborů v této oblasti a následně tak odbory i porovnat.

2 Cíl práce a metodika zpracování

Bakalářská práce se věnuje Klubu český turistů v Orlických horách a jeho aktivitám. Cílem bakalářské práce je nastítnit vznik, historii a současnou aktivitu KČT a z toho vyplývající propagaci klubu. Dále je zjišťován pohled klíčových aktérů na zájem mladší generace na působnost v klubu a podílení se na jejich aktivitách. Zkoumáno je také, zda klub spolupracuje i s jinými aktéry cestovního ruchu a podílí se na propagaci regionu v rámci cestovního ruchu. V neposlední řadě je zde zachycen pohled představitelů klubu na budoucnost.

Průzkum byl prováděn na základě rozhovorů v měsících březnu až květnu tohoto roku s oslovenými předsedy Klubu českých turistů. Tato metoda zjišťování byla zvolena za předpokladu lepšího a bohatšího získání pracovního materiálu a jeho následné analýzy a zodpovězení hlavních výzkumných otázek.

1. Jak vznik KČT v Orlických horách?
2. Co je hlavní činností klubu a jaké má aktivity?
3. Jaký je současný stav klubu, kolik má členů a s jakými se potýká problémy?
4. Mají lidé v dnešní době zájem o členství v klubu, a pokud ano tak proč a případně nikoliv? Jsou v Klubu spíše starší nebo mladší lidé, ženy nebo muži?
5. Jak probíhá financování, má sponzory a propagace klubu?
6. Jaký je pohled představitel klubu a jeho budoucnosti a vývoj?

Na otázky bylo odpovězeno takto:

Na otázku číslo jedna bylo zodpovězeno pomocí dostupné literatury a internetových zdrojů a to většinou webových stránek Klubu českých turistů, ale také díky rozhovorům s představiteli Klubu, protože ne všechny Kluby mají knihy nebo kroniky vypovídající o jejich činnosti a historii. Na otázky 2-6 bylo zodpovězeno pomocí informací získaných z rozhovorů s představiteli Klubů v Orlických horách.

Ze získaných informací byl proveden pokus o zhodnocení role a fungování Klubu českých turistů v Orlických horách a jejich následné vyhodnocení a srovnání.

3 Teoretická východiska

3.1 Zhodnocení použitých zdrojů

Hlavním zdrojem informací při tvorbě bakalářské práce byly internetové stránky Klubu českých turistů www.kct.cz, zde byla čerpána obecná historie klubu a jeho vývoj až po současnost, dále stránky jednotlivých klubů působících v oblasti Orlických hor. Z literární zdrojů byly využity rešerše knih od Jana Štembery Fenomén cestovního ruchu (2009) a Kapitoly z dějin cestovního ruchu (2012), dále pak historická kniha z roku 1938 Padesát let Klubu Československých turistů, brožura ke 100 výročí odboru KČT v Hradci Králové od V. Hovorky (2014), dále pak kniha Geografie cestovního ruchu od V. Štěpánka (2001), brožura k 70 letům turistiky v Žamberku (1989). K vysvětlení základních pojmů byly využity knihy Cestovní ruch od M. Páskové a J. Zelenky (2012) a Neziskové organizace od R. Merlíčkové-Růžičkové (2013).

3.2 Základní pojmy

3.2.1 Nezisková organizace – občanské sdružení

Klub českých turistů je občanské sdružení. *“Občanská sdružení se nezakládají k výdělečné činnosti. Zakládají se k uspokojení zájmů svých členů a občanů v jejich okolí. Charakteristickým znakem občanského sdružení je členská základna.”¹*

3.2.2 Turistika a turismus

Slovo turistika neodmyslitelně patří ke Klubu českých turistů a právě kvůli turistice byl Klub založen. *„Turistika je druh cestovního ruchu, kdy se účastník pohybuje vlastní silou (případně s využitím síly zvířat, ale nemotorizovaně), jde tedy o aktivní formu účasti návštěvníků na cestovním ruchu. Typický je pobyt v přírodě a často také jednodušší způsob ubytování a stravování (stan, turistická ubytovna,*

¹ převzato: MERLÍČKOVÁ RŮŽIČKOVÁ, Růžena. Neziskové organizace: vznik, účetnictví, daně. Olomouc: ANAG, 2013, ^^^sv. Účetnictví, daně., 15s, ISBN 9788072638253.

bivak, vlastní příprava jídel apod.). Podle způsobu realizace ve vztahu k organizovanosti se rozlišuje organizovaná a neorganizovaná turistika, formami turistiky jsou pěší turistika, cykloturistika, horská turistika, silvoturistika, vysokohorská turistika, krasová turistika aj. Termín turistika (byl odvozen od slova túra) se často nesprávně používá i pro označení činností, v nichž pohyb vlastní silou nepřevažuje nebo není jejich hlavním smyslem a měly by být označovány jako cestovní ruch (případně turismus).“²

3.2.3 Rekreace

S tématem turistika je spojen pojem rekreace. V užším využití jí lze popsat jako „souhrn odpočinkových činností, provozovaných ve volném čase (o dovolené) a často jako jedna z forem cestovního ruchu (rekreační cestovní ruch) zpravidla však nedaleko bydliště v rámci druhého bydlení, dětských táborů atd.“³

3.3 Klub českých turistů v České republice

3.3.1 Vznik a vývoj KČT

3.3.1.1 Počátky organizované turistiky

V roce 1862, jako výsledek obrozeneckého jednání, byla založena tělovýchovná organizace SOKOL. Tato organizace vznikla jako odpověď na různé německé „turnerské“ spolky, které pěstovaly tělesná cvičení s branným smyslem, tj. přípravou občana na ozbrojený boj.⁴ „Sokol byl výrazem českého odporu na tyto snahy - i on pěstoval tělocvik s úmyslem posílit tělesnou i duševní svých členů pro případný

² převzato: ZELENKA, Josef a Martina PÁSKOVÁ. 2012. Výkladový slovník cestovního ruchu. Kompletně přeprac. a dopl. 2. vyd. Praha: Linde Praha, 585 s. ISBN 978-80-7201-880-2.

³ převzato: ZELENKA, Josef a Martina PÁSKOVÁ. 2012. Výkladový slovník cestovního ruchu. Kompletně přeprac. a dopl. 2. vyd. Praha: Linde Praha, 485 s. ISBN 978-80-7201-880-2.

⁴ upraveno: Klub českých turistů: Začátky české turistiky a KČT. STANOVSKÝ, Michael. [online]. [cit. 2015-05-03]. Dostupné z: <http://www.kct.cz/cms/historie-kct>

*střet s nepřítelem, tehdy ideologicky jasně německým.“*⁵ Sokol organizoval také turistické výlety či setkání na místech Čechům drahých. Tuto činnost nemohl však sám zajistit, a proto se staral o založení samostatné turistické organizace. Také další spolek, který bojoval za zachování českého života v severních Čechách, se jmenoval Národní jednota severočeská. Tyto dva spolky díky své spolupráci znamenaly neobyčejný čin a to založení Klubu českých turistů dne 11. června 1888 v Praze. Za svého předsedu si zvolili známého cestovatele a milovníka přírody, člověka veřejně činného Vojtu Náprstka.

Vojta Náprstek již po půl roce činnosti v Klubu odešel, protože to byl člověk neobyčejně angažovaný i v jiných oborech a nemohl se Klubu dostatečně věnovat. Práci pro Klub se začala věnovat skupinka lidí kolem Dr. Viléma Kurze, profesora a novináře, a architekta Vratislava Pasovského, podnikatele, který se po krátkém předsednictví Jaroslava Zdeňka stal v roce 1890 již třetím předsedou KČT, v této funkci přetrval dlouhých 25 let.⁶ *„Bylo zapotřebí začít od základu, vyhledat ochotné spolupracovníky na venkově a vzbuzovat zájem. Prostřednictvím osobně známých jednotlivců podařilo se založit první odbory, kterým bylo možno svěřit péči o turistické vybavení kraje. Publicisticky vystoupil Klub na veřejnost hned v r. 1889 Časopisem KČT. za redakce dra Viléma Kurze.“*⁷ Prvním počinem KČT, následujícím brzy po jeho založení, bylo organizování velké výpravy na jaře roku 1889.⁸ *„Světová výstava v Paříži poskytla příležitost uspořádati ve větším měřítku zájezd do ciziny. Klub vypravil v srpnu zvláštním vlakem 263 účastníků do Paříže.“*⁹ Výstava byla hlavní senzací předminulého století. Pro vedení Klubu se stala cesta velkou inspirací k dalšímu podnikání, kterým byla výstavba objektů spojených s velkou „Jubilejní výstavou“ chystanou na rok 1891 na pražském Výstavišti. Vedení klubu se rozhodlo

⁵ převzato: Klub českých turistů: Začátky české turistiky a KČT. STANOVSKÝ, Michael. [online]. [cit. 2015-05-03]. Dostupné z: <http://www.kct.cz/cms/historie-kct>

⁶ upraveno: Klub českých turistů: Začátky české turistiky a KČT. STANOVSKÝ, Michael. [online]. [cit. 2015-05-03]. Dostupné z: <http://www.kct.cz/cms/historie-kct>

⁷ převzato: Padesát let Klubu československých turistů: 1888-1938 Praha: Klub československých turistů, s. 30, 1938

⁸ upraveno: Klub českých turistů: Začátky české turistiky a KČT. STANOVSKÝ, Michael. [online]. [cit. 2015-05-03]. Dostupné z: <http://www.kct.cz/cms/historie-kct>

⁹ převzato: Padesát let Klubu československých turistů: 1888-1938 Praha: Klub československých turistů, s. 30, 1938

vystavět pavilon, který byl po výstavě přenesen na vrchol Petřína, kde doplněný bludištěm stojí dodnes. Klub na výstavbě pavilonu a následném vstupu do něj vydělalo a peníze vložilo do turistických chat, rozhleden, úprav a značení turistických tras a dalších zařízení pro veřejnost. Souběžně s výstavbou turistického pavilonu se však vedení Klubu pustilo i do dalšího projektu a to výstavby zmenšeniny Eiffelovi věže s myšlenkou, vystavět zmenšeninu v měřítku 1:5 této rozhledny na Petříně.¹⁰

3.3.1.2 Vývoj klubu do 1. světové války

Po předchozím neklidném období se vývoj KČT uklidnil a nastalo období soustavné práce na úkolech v první řadě aktivní turistice. Kromě pravidelných vycházek do okolí měst začal klub pořádat hromadné zájezdy do zahraničí. V roce 1892 se vypravili členové klubu do Krakova a Tater. Tyto zájezdy se pak opakovaly pravidelně každý rok, vždy s nějakou obměnou. Mnohem větší výpravou byl zájezd na 14 dní do Dalmácie, Černé Hory, Bosny a Záhřebu, konaný v roce 1897. Tento čin totiž nebyl jen prostou návštěvou jadranského moře, ale záměrnou manifestací slovanské vzájemnosti.

V tehdejší časopisu turistů je možno se dočíst i o cestách na Saharu, do Skandinávie a také o cestách do střední a západní Evropy. Velkým cestovatelem byl dr. Guth, který se později stal předsedou KČT, který navštívil Afriku a Ameriku.

V prvních počátcích klubu se výlety soustřeďovaly na pěší pohyb (případně kombinovaný s železniční dopravou), později se však obohatily o zimní přesun na lyžích. V Praze roku 1893 si zakoupil lyže učitel Jan Buchar od knížete Harracha a stal se hlavním propagátorem lyžování nejen v Klubu českých turistů, ale i v SKI klubu Jilemnice, který v roce 1894 založil a pořádal s ním nespočet zájezdů do Krkonoš i do Jizerských hor a to během své 40 leté funkce.

Lyžování se rychle stalo velmi populární a to nejen v Krkonoších, ale brzy proniklo i na Královéhradecko, kde je spojováno s chatou na Zvičině, která patřila

¹⁰ převzato: Klub českých turistů: Začátky české turistiky a KČT. STANOVSKÝ, Michael. [online]. [cit. 2015-05-03]. Dostupné z: <http://www.kct.cz/cms/historie-kct>

Klubu českých turistů, a je spojena se jmény stavitele Jarolímka a dr. Kropáčka. Tam byly také od roku 1911 pořádány lyžařské výcvikové kurzy a závody. O rozvoji a oblíbenosti lyžování svědčí také to, že od roku 1910 mělo lyžování v „časopise turistů“ svou vlastní část, věnovanou zimní turistice, kde byly popisovány náročné přejezdy přes Ještědský hřbet či šumavské závody. Klub se zasadil o zavedení zlevněného zpátečního jízdného o zimních víkendech u „c.k. železnic „ do Hostinného, Jánských Lázní, Vrchlabí, Martinic a Trutnova. Slevy byly poměrně velké a s turistickou průkazkou činily až 40%.¹¹ „Pro turistické spolky přinášely slevy také posílení členské základny. Agilně vystupoval KČST, který měl své delegáty i ve správních orgánech ČSD a v Československé ústřední radě železniční.“¹²

Růst členstva klubu i přes nepříznivý postoj rakouských úřadů stále rostl.¹³ „Rakouský režim nepřipouštěl rozvoj činnosti v té míře, jak k němu směřovalo úsilí činovníků. Turistika je obor, který svou povahou vzbuzuje lásku k poznávané domovině a vyvolává zájmy národní; proto se musil vývoj české turistiky již pro svou povahu zdát nebezpečný tehdejší vládní politice.“¹⁴

Klub musel vzbuzovat zájem o turistiku a překonávat nezájem o rekreaci a bojovat se sociálním uvolněním (nebylo volných nedělí a osmihodinové pracovní doby). Neměli možnost dávat svoje sloupky do novin a veškerá propagace se uskutečňovala v časopise turistů a v letáčích a průvodcích, které byly vydávány ústředním vznikajícími odbory.

Od počátku svého vzniku se Klub věnoval péči o mládež a zakládal studentské noclehárny. Toto mělo podstatný vliv na přípravu pozdějšího rozvoje turistiky v Československém státě a sloužilo k nauce o vlastivědě.

Klub se staral o ochranu přírodních a historických památek. Týkala se pouze však drobnějších vlastních zákroků a intervenci u majitelů staveb a pozemků. Zcela

¹¹ převzato: Klub českých turistů: Další vývoj Klubu do 1. světové války. STANOVSKÝ, Michael. [online]. [cit. 2015-05-03]. Dostupné z: <http://www.kct.cz/cms/historie-kct>

¹² převzato: ŠTEMBERK, Jan. 2009. Fenomén cestovního ruchu: možnosti a limity cestovního ruchu v meziválečném Československu. 1. vyd. Pelhřimov: Nová tiskárna Pelhřimov, 121 s. ISBN 978-80-7415-021-0.

¹³ upraveno: Klub českých turistů: Další vývoj Klubu do 1. světové války. STANOVSKÝ, Michael. [online]. [cit. 2015-05-03]. Dostupné z: <http://www.kct.cz/cms/historie-kct>

¹⁴ převzato: Padesát let Klubu československých turistů: 1888-1938 Praha: Klub československých turistů, s. 34, 1938

jasně se Klub zasloužil o zachování českého rázu Moravského Krasu, kde zakoupil pozemky na Macoše a podporoval jeskynní bádání.¹⁵

V roce 1914 a dalších válečných letech byla ochromena činnost Klubu. Došlo ke snížení členské základny i jejich výkonnosti. V roce 1916 byla vydána první polohopisná mapa Macochy a přilehlých jeskyň. Byl založen cestovní fond dr. Gutha a vydána nová pravidla značkování.¹⁶

3.3.1.3 Vývoj klubu československých turistů 1918-1938

Světová válka měla obrovský dopad na celou společnost, jak na hmotný život, tak na lidskou psychiku, na změnu názorů, životních postojů a samozřejmě i jednání. Válka způsobila obrovské hmotné ztráty, snížila porodnost, znamenala obrovské ztráty na lidských životech. Na druhé straně vtáhla muže do zcela nových životních podmínek podobných pobytu v přírodě. V době války byli muži prakticky celý den venku, spali v primitivních podmínkách, museli býti soběstační. Po válce, když se vrátili zpět k rodinám a zaběhnutému životu zjistili, že je vše jinak, než bylo před válkou. Rozpadly se monarchie, vznikaly nové státy, chápání lidí se změnilo a docházelo k sociálním nepokojům.

Mnoho mužů se nedokázalo smířit s tím, že by se měli vrátit do zaběhnutých kolejí a pustit život v přírodě zakládají tramské a skautské hnutí. Turistika se stalo pro mnoho lidí „módní“ záležitostí.¹⁷

Rozvoji turistiky na našem území také pomohlo uzákonění osmihodinové pracovní doby v roce 1918 a zavedení placené dovolené. Lidé díky volnu začali pociťovat deficit zábavy, který byl způsobem válečnými lety. V nově vznikající

¹⁵ upraveno: Padesát let Klubu československých turistů: 1888-1938 Praha: Klub československých turistů, s. 34, 1938

¹⁶ upraveno: převzato: Padesát let Klubu československých turistů: 1888-1938 Praha: Klub československých turistů, s. 42, 1938

¹⁷ upraveno: Klub českých turistů: Rozvoj světové turistiky po válce. STANOVSKÝ, Michael. [online]. [cit. 2015-05-03]. Dostupné z: <http://www.kct.cz/cms/historie-kct>

republiky vznikl také nový termín víkend. To znamenalo volné sobotní odpoledne a neděli. Někdy se turistické výlety protáhly až do pondělního rána.¹⁸

Na konci války se začal Klub pomalu připravovat na nově vznikající situaci, která byla splněným snem českých vlastenců.¹⁹ Díky předchozím přípravám, které byly prováděny na konci války, se Klub českých turistů velice rychle vzpamatoval a během 8-10 let došlo k jeho největšímu dosavadnímu rozmachu.²⁰ „Z předválečných 53 odborů a 5 000 členů již v roce 1922 zmohutněl na 170 odborů s 30 000 členy a o 5 let později již na 280 odborů s 60 000 členy.“²¹ Československý klub turistů se stal největším turistickým spolkem s celostátní působností v nově vzniklém Československu.

Vedle Klubu českých turistů působily na našem území také další turistické spolky a to Podhorská jednota Radhošť založená roku 1884 s 12 odbory a asi 5500 členy, dále Československá obec turistická vznikající roku 1929 s asi 8500 členy a Svaz dělnických turistů vzniklý již v roce 1910 s 5500 členy.

I němečtí turisté měli své spolky a to "Hauptverband deutscher Gebirge und Wandervereine" působící v Ústí nad Labem, který měl 49 regionálních spolků s 50 000 členy. Vydával časopis a prováděl značení turistických tras odchylným způsobem než KČT. V Československu také působila dělnická organizace "Naturfreunde Touristenverein", která měla také sídlo v Ústí nad Labem a měla asi 5500 členů a starala se o 8 najatých chat a vydávala časopis "Die Naturfreunde". Vznikem Československa se Klub českých turistů v roce 1920 rozšířil a stal se Klubem Československých turistů. Bylo potřeba vytvořit nové stanovy, na kterých se podílel tehdejší předseda klubu dr. Guth-Jarkovský s výkonným výborem.

KČT působil také na mezinárodním poli. Podílel se na vzniku Asociace slovenských turistických družstev, které vzniklo roku 1925 a sdružovalo turistické

¹⁸ upraveno: ŠTEMBERK, Jan. 2012. Kapitoly z dějin cestovního ruchu: možnosti a limity cestovního ruchu v meziválečném Československu. 1. vyd. Pelhřimov: Nová tiskárna Pelhřimov ve spolupráci s Katedrou společenských věd Vysoké školy obchodní v Praze, 147 s. ISBN 978-807-4150-654.

¹⁹ upraveno: Klub českých turistů: Rozvoj světové turistiky po válce. STANOVSKÝ, Michael. [online]. [cit. 2015-05-03]. Dostupné z: <http://www.kct.cz/cms/historie-kct>

²⁰ upraveno: Klub českých turistů: První léta ve vlastní republice. STANOVSKÝ, Michael. [online]. [cit. 2015-05-03]. Dostupné z: <http://www.kct.cz/cms/historie-kct>

²¹ převzato: Klub českých turistů: První léta ve vlastní republice. STANOVSKÝ, Michael. [online]. [cit. 2015-05-03]. Dostupné z: <http://www.kct.cz/cms/historie-kct>

organizace československé, polské, jihoslovenské a bulharské.²² „Prakticky se činnost Asociace u nás projevila zejména v řešení pohraničních styků československo-polských. Podle dohody mohly být hranice těchto států překročeny bez pasu na průkaz členské legitimace KČST (což pak v prvních měsících Protektorátu umožnilo emigraci mnohým našim vojákům).“²³

KČST se zabývá také soustavnou metodickou prací a to výchovou nových turistických průvodců, vodáckých vůdců, lyžařských a horských a později ve spolupráci se skauty také instruktory mládeže.²⁴

„V roce 1938 měl klub přes 100 000 dospělých osob v 390 odborech, sdružených do 35 žup. Z přehledu z r. 1937 vyplývá, že v zemi České bylo v 17 župách 193 odborů s 55 270 členy, v zemi Moravskoslezské v 9 župách 114 odborů s 23 236 členy, v zemi Slovenské v 8 župách 70 odborů s 10 095 členy a v zemi Podkarpatoruské 1 župa s 8 odbory a 1 183 členy.“²⁵ Klub se ochraně přírody věnoval čím dál více a to z důvodu rozvoje industrializace a bezohledného využívání přírody k hospodářským činnostem jednotlivců i organizací. Docházelo také k rozšíření metodické práce s mládeží kvůli narůstajícímu riziku válečného konfliktu.²⁶

²² upraveno: Klub českých turistů: První léta ve vlastní republice. STANOVSKÝ, Michael. [online]. [cit. 2015-05-03]. Dostupné z: <http://www.kct.cz/cms/historie-kct>

²³ převzato: Klub českých turistů: První léta ve vlastní republice. STANOVSKÝ, Michael. [online]. [cit. 2015-05-03]. Dostupné z: <http://www.kct.cz/cms/historie-kct>

²⁴ upraveno: Klub českých turistů: Další vývoj v KČST. STANOVSKÝ, Michael. [online]. [cit. 2015-05-03]. Dostupné z: <http://www.kct.cz/cms/historie-kct>

²⁵ převzato: Klub českých turistů: Další vývoj v KČST. STANOVSKÝ, Michael. [online]. [cit. 2015-05-03]. Dostupné z: <http://www.kct.cz/cms/historie-kct>

²⁶ upraveno: Klub českých turistů: Další vývoj v KČST. STANOVSKÝ, Michael. [online]. [cit. 2015-05-03]. Dostupné z: <http://www.kct.cz/cms/historie-kct>

3.3.1.4 Vývoj klubu v době 2. světové války

Díky Mnichovské dohodě roku 1938 byly zabráněny naše nejkrásnější pohraniční kraje a hory, takže možnost horské turistiky byla značně omezena. Klub ztratil velké množství turistických chat a značených tras, samozřejmě také odbory a jejich členy. Dále pak následoval vznik Protektorátu Čechy a Morava a vznik samostatného Slovenského státu a Podkarpatská část byla připojena k Maďarsku.

Klub i přes všechny tyto nepříznivé události stále pracoval a objevoval nová místa a stavěl a opravoval svoje rozhledny, chaty a hrady, také časopis turistů vycházel po celou dobu okupace.²⁷ *„Činnost klubu byla ke konci války silně omezena, protože však organizačně nebyl zrušen, stal se útočištěm členů rozpuštěného Sokola a Junáka a zůstal jedním z mála ohnisek národního života.“*²⁸

3.3.1.5 Činnost Klubu po druhé světové válce

Činnost Klubu po válce byla značně omezena, až došlo prakticky k jeho zániku. Byl asimilován do ČSTV. Jeho činnost byla opět obnovena po Sametové revoluci roku 1989.²⁹ *„Dnes má KČT zhruba 40 tisíc členů, z toho téměř čtvrtinu mládeže.“*³⁰

²⁷ upraveno: Klub českých turistů: Dodatek o druhé světové válce. STANOVSKÝ, Michael. [online]. [cit. 2015-05-03]. Dostupné z: <http://www.kct.cz/cms/historie-kct>

²⁸ převzato: Klub českých turistů: Dodatek o druhé světové válce. STANOVSKÝ, Michael. [online]. [cit. 2015-05-03]. Dostupné z: <http://www.kct.cz/cms/historie-kct>

²⁹ upraveno: Klub českých turistů – KČT [online]. [cit. 2015-05-08]. Dostupné z: <http://www.iml-czech.com>

³⁰ převzato: Klub českých turistů – KČT [online]. [cit. 2015-05-08]. Dostupné z: <http://www.iml-czech.com>

3.4 Vliv KČT na cestovní ruch

3.4.1 Turistické značení

Turistické značení patří neodmyslitelně ke KČT. Již od svého vzniku v roce 1889 provádějí značení pěších turistických tras a v dnešní době označují také cyklistické, lyžařské a vozíčkářské stezky. Díky jejich pečlivé a obětavé práci je naše značení označováno za nejlepší v Evropě i díky své hustotě a kvalitě pokrývající celé naše území.

Všechny vyznačené trasy jsou k nalezení v mapách z edice KČT. Roku 2007 byl KČT udělen úřadem pro harmonizaci ve vnitřním trhu EU v Alicante certifikát pro průmyslový vzor turistického značení a značky jsou chráněny na celém území EU.³¹

Obrázek č. 1 Typy značení turistických stezek³²

3.4.1.1 Historie značení

„První pěší turistická trasa KČT vznikla 11. května 1889, kdy „označovací družstvo“ spojilo červenou značkou Štěchovice a Svatojánské proudy.“³³ V tomtéž roce byly označeny i další trasy na Karlštejn, Skalku a Rač a délka tras tak dosáhla 55,5 km. V roce 1912 byla dokončena první dálková trasa Praha – Brdy – Šumava. Značení se postupně rozšiřovalo a v roce 1920 bylo již 25 000 km značených cest, v roce 1938 již 40 000 km. V období druhé světové války a až do roku 1954 prakticky

³¹ upraveno: Klub českých turistů: Turistické značení KČT. STANOVSKÝ, Michael. Klub českých turistů: Turistické značení [online]. [cit. 2015-05-14]. Dostupné z: <http://www.kct.cz/cms/turisticke-znaceni-kct>

³² převzato: Klub českých turistů: Turistické značení KČT. STANOVSKÝ, Michael. Klub českých turistů: Turistické značení [online]. [cit. 2015-05-14]. Dostupné z: <http://www.kct.cz/cms/turisticke-znaceni-kct>

³³ převzato: Klub českých turistů: Turistické značení KČT. STANOVSKÝ, Michael. Klub českých turistů: Historie značení [online]. [cit. 2015-05-14]. Dostupné z: <http://www.kct.cz/cms/turisticke-znaceni-kct>

nedocházelo k označování tras ani jejich obnově a trasy byly značně narušeny.³⁴ „V roce 1954 vydala vláda Usnesení o nové organizaci turistiky a cestovního ruchu v ČSSR a v roce 1958 pak ÚV ČSTV Směrnici o jednotném značení turistických tras v Československu.“³⁵ Díky tomu byly finanční prostředky na obnovu stávajících tras a samozřejmě na značení nových, které byly mnohdy doplněny nástěnnými mapami. Síť značených tras neustále přibývala. Po roce 1989 byly vyznačeny také trasy v dlouhá léta nepřístupných příhraničních oblastech ležících u hranic s Německem a Rakouskem. Celková trasa značených cest je 37 000 a od roku 1997 jsou hrazeny z rozpočtu odboru Cestovního ruchu Ministerstva pro místní rozvoj ČR.³⁶

3.4.1.2 Současnost značení

V současné době Klub českých turistů označuje nejen pěší trasy, ale také cyklistické, cykloturistické či lyžařské a od roku 2005 označují také hipotras, tedy tras pro jízdu na koni.

Obrázek č. 2 Značka pro pěší turistiku³⁷

V České republice bylo na konci roku 2008 vyznačeno 40 782 pěších tras, vyvěšeno 60 572 směrovek tabulek, instalováno 3262 směrovníků a 1641 vývěsních map.

³⁴ upraveno: Klub českých turistů: Turistické značení KČT. STANOVSKÝ, Michael. Klub českých turistů: Historie značení [online]. [cit. 2015-05-14]. Dostupné z: <http://www.kct.cz/cms/turisticke-znaceni-kct>

³⁵ převzato: Klub českých turistů: Turistické značení KČT. STANOVSKÝ, Michael. Klub českých turistů: Historie značení [online]. [cit. 2015-05-14]. Dostupné z: <http://www.kct.cz/cms/turisticke-znaceni-kct>

³⁶ Klub českých turistů: Turistické značení KČT. STANOVSKÝ, Michael. Klub českých turistů: Historie značení [online]. [cit. 2015-05-14]. Dostupné z: <http://www.kct.cz/cms/turisticke-znaceni-kct>

³⁷ převzato: Klub českých turistů: Turistické značení KČT. STANOVSKÝ, Michael. Klub českých turistů: Turistické značení [online]. [cit. 2015-05-14]. Dostupné z: <http://www.kct.cz/cms/turisticke-znaceni-kct>

Klub díky svým členům zajišťuje pravidelnou údržbu a obnovu všech značení.³⁸

3.4.2 Turistické mapy

V roce 1991 začal Klub opět po 42 letech vydávat turistické mapy, které se pravidelně obnovují z důvodu aktualizace turistických tras.

Mapy mají jednotné měřítko 1:50 000, jednotný obsah i formu. Mapy jsou tvořeny tak, aby pokrývaly pokud možno celé turistické území. V mapě najdeme kartografickou mapu se značenými trasami, legendu značení, doprovodné texty a reklamu.³⁹

Obrázek č. 3 Turistické mapy⁴⁰

³⁸ upraveno: Klub českých turistů: Turistické značení KČT. STANOVSKÝ, Michael. Klub českých turistů: Současnost značení [online]. [cit. 2015-05-14]. Dostupné z: <http://www.kct.cz/cms/turisticke-znaceni-kct>

³⁹ upraveno: Klub českých turistů: Turistické mapy. STANOVSKÝ, Michael. Www.kct.cz [online]. [cit. 2015-05-16]. Dostupné z: <http://www.kct.cz/cms/turisticke-mapy>

⁴⁰ převzato: Klub českých turistů: Turistické mapy. STANOVSKÝ, Michael. Www.kct.cz [online]. [cit. 2015-05-16]. Dostupné z: <http://www.kct.cz/cms/turisticke-mapy>

3.4.3 Turistické ubytovny

Klub českých turistů nabízí svým členům, ale i ostatním turistům možnost využít ubytování (přespání) ve svých turistických ubytovnách či chatách a to v každém ročním období. „*Turistická ubytovna je jednodušší ubytovací zařízení pro přechodné ubytování hostů s větším počtem lůžek v jedné místnosti, minimální kapacita objektu 10 lůžek.*“⁴¹

Členové Klubu mají možnost využít slevy na ubytování v ubytovnách a chatách ve výši 30 až 70 Kč na osobu na noc s platnou členskou kartou. Chaty a ubytovny Klubu podléhají certifikaci. Pokud je provozovatelem ubytoven některá ze složek KČT, je pro provoz nutná certifikace. Pro ostatní je dobrovolná a je prováděna pouze na jejich žádost, která musí obsahovat nutné náležitosti jako adresu ubytovny, kontakt na provozovatele, charakteristiku turistické ubytovny. Žádost je odesílána na kontaktní místo KČT a od tohoto dne musí certifikace proběhnout do tří měsíců. Certifikaci provádí pověřený člen KČT, který svou návštěvou žadatele prověřuje všechny požadavky standardu. O certifikaci je proveden záznam, z něhož je zřejmé splnění požadavků standardu nebo případné výjimky. Je poskytována také dodatečná lhůta na odstranění nedostatků. Certifikace může být udělena bez návštěvy certifikátora na základě zaslaného dotazníku a zaplaceného poplatku, který činí 1500Kč. Poplatek je splatný do termínu certifikačního řízení. K certifikaci poskytovatele dojde na základě Smlouvy o zařazení do systému kontroly ubytovacích zařízení, uzavřené mezi žadatelem a KČT. Platnost uděleného certifikátu jsou 4 následující roky od data jejího potvrzení. Provozovateli je doporučeno žádat o prodloužení nejméně 3 měsíce před ukončením platnosti certifikace.⁴²

⁴¹ převzato: KČT: Certifikace ubytoven. KČT: Turistické ubytovny [online]. [cit. 2015-05-26]. Dostupné z: <http://www.kct.cz/cms/certifikace-ubytoven>

⁴² upraveno: KČT: Certifikace ubytoven. KČT: Turistické ubytovny [online]. [cit. 2015-05-26]. Dostupné z: <http://www.kct.cz/cms/certifikace-ubytoven>

3.5 Organizační struktura Klubu českých turistů

„Základní organizační jednotkou KČT jsou odbory, které se sdružují do 14 oblastí, totožných s hranicemi krajů. Turistické oddíly mládeže jsou sdruženy do Asociace TOM.“⁴³

Obě tyto organizace zastřešuje Ústředí KČT se sídlem v Praze.

KČT organizuje každoročně přes tisíc akcí určených pro členy klubu i neorganizované zájemce o všechny druhy turistiky počínaje pěší, cyklo, lyžařskou a vodní turistikou, mototuristikou, speleoturistikou, vysokohorskou turistikou, turistikou zdravotně postižených až po nejnovější hipoturistikou.⁴⁴

Turistická oblast Orlické hory náleží jak do kraje Královehradeckého, tak i do kraje Pardubického. Proto samotná organizační struktura této oblasti z pohledu Klubu českých turistů není možná. Budeme se tedy řídit organizační strukturou KČT obecně.

Organizační struktura má 3 stupně:

1. KČT
2. oblast
3. odbor⁴⁵

3.5.1 Odbory KČT

„Základním organizačním stupněm KČT je odbor KČT, sdružený v oblasti KČT. Odbor je pobočným spolkem KČT. Může se ustavit při počtu nejméně 10 členů (z toho alespoň tři starší 18 let). Po ustavení se odbor registruje prostřednictvím oblasti KČT v ústředním sekretariátu KČT, přičemž při registraci uvede své statutární zástupce.“

⁴³ převzato: KČT: Výběr oblasti. KČT: OBLASTNÍ DĚLENÍ KČT [online]. [cit. 2015-05-26]. Dostupné z: <http://www.kct.cz/cms/vyber-oblasti>

⁴⁴ upraveno: KČT: O organizaci Klubu českých turistů. KČT [online]. [cit. 2015-05-26]. Dostupné z: <http://www.kct.cz/cms/o-organizaci-klubu-ceskych-turistu>

⁴⁵ upraveno: KČT: Stanovy Klubu českých turistů. KČT: Stanovy Klubu českých turistů [online]. [cit. 2015-05-26]. Dostupné z: <http://www.kct.cz/cms/stanovy-klubu-ceskych-turistu>

Ústřední sekretariát zašle potvrzenou registraci zpět odboru KČT a kopii registrace územně příslušné oblasti KČT. Odbor vzniká dnem zápisu do veřejného rejstříku. Odbor se může členit na oddíly nebo skupiny podle potřeb a zájmů členů (podle druhu turistiky, věku nebo jiných zvláštních zájmů).

Orgány odboru jsou:

a) členská schůze odboru

b) výbor odboru

c) kontrolor odboru, respektive kontrolní komise odboru

Nejvyšším orgánem odboru KČT je členská schůze.“⁴⁶

Členská schůze mimo jiné podle stanov KČT:

- volí a odvolává výbor odboru, náhradníky, revizora (revizní komisi) a stanoví jim funkční období, které nesmí být delší než čtyři roky
- schvaluje návrhy na členy oblastního výboru, revizní komise oblasti
- volí kandidáty na členy předsednictva KČT a ústřední revizní komise prostřednictvím oblasti
- volí delegáty a jejich náhradníky na oblastní konferenci
- schvaluje nakládání s majetkem odboru

Odbor KČT má vůči oblastnímu výboru KČT povinnosti zejména:

- včas odvést částku za vybrané členské příspěvky pro oblast a pro KČT
- podávat informace o změnách v členské základně
- předávat oblastnímu výboru KČT hlášení a statistické údaje⁴⁷

⁴⁶ převzato: KČT: Stanovy Klubu českých turistů. KČT: Stanovy Klubu českých turistů [online]. [cit. 2015-05-26]. Dostupné z: <http://www.kct.cz/cms/stanovy-klubu-ceskych-turistu>

⁴⁷ upraveno: KČT: Stanovy Klubu českých turistů. KČT: Stanovy Klubu českých turistů [online]. [cit. 2015-05-26]. Dostupné z: <http://www.kct.cz/cms/stanovy-klubu-ceskych-turistu>

Odbor zaniká:

- „rozhodnutím členské schůze, usnesou-li se na tom nejméně dvě třetiny členů starších 15 let, a to buď o zániku, o rozdělení, nebo o sloučení
- klesne-li počet členů pod pět, nebo počet členů starších 18 let pod tři
- rozhodnutím ÚV KČT v souladu s článkem 88 g) stanov KČT
- zrušením smlouvy o součinnosti dle článku 108 stanov KČT“⁴⁸

Na základě získaných informací od předsedů odborů v Orlických horách je největší hrozbou zánik odborů způsobený neustálým snižováním počtu členů a to především díky jejich vysokému věku a nedostatku mladých lidí v Klubu. V roce 2014 došlo k zániku odboru ve Vamberku právě z tohoto důvodu.

3.5.2 Oblast KČT:

„Odbory KČT se sídlem na území kraje vytváří oblast KČT. Oblast je pobočným spolkem KČT. Oblast vzniká dnem zápisu do veřejného rejstříku.“⁴⁹

Orgány oblasti jsou:

- oblastní konference
- oblastní výbor (OV KČT)
- oblastní kontrolní komise

Pro zajištění své činnosti si oblast zřizuje oblastní sekretariát. Nejvyšším orgánem oblasti je konference. Svolává ji OV KČT a to nejméně jednou ročně, způsobem v místě obvyklým alespoň 30 dnů před jejím konáním. Pozvánka

⁴⁸ převzato: KČT: Stanovy Klubu českých turistů. KČT: Stanovy Klubu českých turistů [online]. [cit. 2015-05-26]. Dostupné z: <http://www.kct.cz/cms/stanovy-klubu-ceskych-turistu>

⁴⁹ převzato: KČT: Stanovy Klubu českých turistů. KČT: Stanovy Klubu českých turistů [online]. [cit. 2015-05-26]. Dostupné z: <http://www.kct.cz/cms/stanovy-klubu-ceskych-turistu>

obsahuje program oblastní konference. Na zasedání oblastní konference jsou pozváni delegáti všech odborů oblasti.⁵⁰

Oblastní konference mimo jiné:

- *„volí a odvolává předsedu oblasti, místopředsedy a ostatní členy oblastního výboru, případně jejich náhradníky, předsedu kontrolní komise, členy kontrolní komise, případně jejich náhradníky, a stanoví jim funkční období, které nesmí být delší než 4 roky*
- *schvaluje výši příspěvku pro oblast KČT, zprávu o činnosti, zprávu kontrolní komise, zprávu o hospodaření a rozpočet na běžný rok, schvaluje kandidáty do V KČT, ÚV KČT a ústřední kontrolní komise*
- *volí a odvolává svého člena (zástupce) a jeho náhradníky do ÚV KČT*
- *rozhoduje o nakládání s majetkem oblasti v případech, které si pro své rozhodování vyhradí“⁵¹*

Statutárním orgánem oblasti jsou předseda a místopředsedové OV KČT, případně další člen OV KČT zvolený oblastní konferencí. Statutární orgán jedná jménem oblasti samostatně. Oblastní výbor projednává otázky hospodaření a činnosti. Schází se nejméně 4x ročně a svolává ho předseda oblasti.⁵²

Oblastní výbor zejména:

- *„řídí činnost oblasti mezi konferencemi oblasti*
- *zajišťuje plnění usnesení oblastní konference*
- *zajišťuje plnění usnesení a pokynů ÚV KČT a V KČT*
- *rozhoduje o konkrétních opatřeních v hospodaření oblasti*
- *sestavuje návrh rozpočtu a plánu činnosti oblasti na příští období*

⁵⁰ upraveno: KČT: Stanovy Klubu českých turistů. KČT: Stanovy Klubu českých turistů [online]. [cit. 2015-05-26]. Dostupné z: <http://www.kct.cz/cms/stanovy-klubu-ceskych-turistu>

⁵¹ převzato: KČT: Stanovy Klubu českých turistů. KČT: Stanovy Klubu českých turistů [online]. [cit. 2015-05-26]. Dostupné z: <http://www.kct.cz/cms/stanovy-klubu-ceskych-turistu>

⁵² upraveno: KČT: Stanovy Klubu českých turistů. KČT: Stanovy Klubu českých turistů [online]. [cit. 2015-05-26]. Dostupné z: <http://www.kct.cz/cms/stanovy-klubu-ceskych-turistu>

- rozděluje odborům finanční prostředky na činnost
- zajišťuje vydávání oblastního kalendáře turistických akcí
- svolává oblastní konferenci a předkládá jí zprávu o své činnosti a o svém hospodaření v uplynulém období“⁵³

Oblastní výbor má povinnosti:

- včas odvést členské příspěvky
- udržovat členskou evidenci
- podávat sekretariátu hlášení a statistické údaje

„Při neplnění těchto povinností ztrácí oblast nárok na alikvotní část finančního příspěvku KČT oblastem.“⁵⁴

Oblastní výbor má právo:

- odvolat svého člena, který dlouhodobě neplní svěřené úkoly
- doplnit za odvolané či odstupující členy nové členy OV KČT, pouze do počtu 1/3 členů OV KČT

Orgány KČT jsou:

- konference KČT
- ústřední výbor KČT
- vedení KČT
- ústřední kontrolní komise

Konference:

Nejvyšším orgánem je konference KČT. Je složená z delegátů všech oblastí. Svolává ji KČT nejméně 1x za rok, a to způsobem v místě obvyklým alespoň 30 dnů před jejím konáním. Pozvánka musí obsahovat program konference.

⁵³ převzato: KČT: Stanovy Klubu českých turistů. KČT: Stanovy Klubu českých turistů [online]. [cit. 2015-05-26]. Dostupné z: <http://www.kct.cz/cms/stanovy-klubu-ceskych-turistu>

⁵⁴ převzato: KČT: Stanovy Klubu českých turistů. KČT: Stanovy Klubu českých turistů [online]. [cit. 2015-05-26]. Dostupné z: <http://www.kct.cz/cms/stanovy-klubu-ceskych-turistu>

Jednací řád konference KČT řeší způsob jednání konference.

- projednává a schvaluje zprávu ÚV KČT o činnosti a hospodaření
- určuje cíle a úkoly KČT
- volí a odvolává předsedu KČT
- volí a odvolává dva členy vedení KČT, z nichž jeden je volen z kandidátů navržených Asociací TOM
- schvaluje stanovy KČT a jejich změny
- schvaluje rozpočet na běžný rok a rozpočtový výhled na rok následující
- schvaluje disponování s majetkem, a to: majetkové zcizení ve výši nad 10 milionů

Usnesení konference jsou závazná pro všechny členy a orgány na všech úrovních.

Ústřední výbor:

Ústřední výbor KČT je v období mezi konferencemi nejvyšším orgánem KČT a schází se nejméně dvakrát ročně.

Jednání svolává předseda KČT nebo místopředseda KČT, a to způsobem v místě obvyklým alespoň 15 dnů před jeho konáním.

Požádá-li o to nejméně 1/3 členů, musí být jednání ÚV KČT svoláno nejpozději do 30 dnů od obdržení písemného podnětu.

Způsob jednání řeší jednací řád ÚV KČT. Počet členů je 25.

Vedení KČT:

Vedení KČT je výkonným orgánem. Řídí činnost KČT v období mezi zasedáními ústředního výboru KČT a schází se podle aktuálních potřeb řízení KČT.

- rozhoduje ve všech záležitostech KČT, s výjimkou záležitostí vyhrazených ústřednímu výboru KČT a konferenci KČT
- svolává jednání ústředního výboru KČT a konference KČT
- zajišťuje plnění usnesení ústředního výboru KČT a konference KČT
- projednává koncepční náměty předložené mu radami a sekcemi KČT

projednává návrh rozpočtu KČT a rozpočtových změn ⁵⁵

3.5.3 Podmínky a výhody členství v KČT

Jak se stát členem

„Členem Klubu českých turistů se může stát každý, kdo souhlasí se stanovami KČT a kdo se přihlásí v některém ze základních článků - odborů KČT. Každý člen KČT platí roční příspěvek, jehož výši určuje mateřský odbor KČT.“⁵⁶

Členstvím v Klubu má každý člen nárok čerpat tyto výhody:

1. EUROBEDS - karta, s níž může člen uplatnit slevy na poskytnuté služby nebo zakoupené zboží u smluvních partnerů systému EUROBEDS

2. Slevy na ubytování - při předložení průkazu KČT se zaplaceným členským příspěvkem (tj. platnou kartou EUROBEDS) je poskytována sleva na ubytování při turistické činnosti ve výši 30 až 70 Kč na osobu na noc ve vybraných ubytovacích zařízeních na území ČR a na chatách ÖTK a Naturfreunde v Rakousku a chatách Fichtelgebirgsvereinu v Německu – Bavorsku.

⁵⁵ upraveno: KČT: Stanovy Klubu českých turistů. KČT: Stanovy Klubu českých turistů [online]. [cit. 2015-05-26]. Dostupné z: <http://www.kct.cz/cms/stanovy-klubu-ceskych-turistu>

⁵⁶ převzato: KČT: Podmínky a výhody členství v KČT. KČT: Podmínky a výhody členství v KČT [online]. [cit. 2015-05-26]. Dostupné z: <http://www.kct.cz/cms/podminky-vyhody-clenstvi-v-kct>

3. Časopis Turista – jde o výhodnější předplatné klubového časopisu TURISTA, který vychází 10x ročně. Předplatné je možné zakoupit se členskou slevou 363 Kč za rok, nečlenové platí 470 Kč za rok. Časopis je dvouměsíčník a nalezne se v něm spousta článků o přírodě, turistice, kulturních akcích a mnoho dalších zajímavostí.

4. Mapy KČT – s platným průkazem člena zajistí možnost nakupovat se slevou turistické mapy vydávané KČT v měřítku 1:50 000. Sleva je přibližně 20% běžné prodejní ceny. Turistické značené cesty na těchto mapách jsou nejpřesnější, protože je do map zanášejí značkaři KČT.

5. Slevy na startovním – organizátoři turistických akcí pro veřejnost poskytují slevy na startovním členům KČT, kteří se prokáží platným průkazem.

6. Slevy na dopravu – při turistické činnosti poskytuje KČT svým členům příspěvek na dopravu. Tato dotace je poskytována při zakoupení zvýhodněných druhů. Týká se to při zakoupení kilometrické banky od Českých drah.⁵⁷

Obrázek č. 4 Karta Eurobeds⁵⁸

⁵⁷ upraveno: KČT: Podmínky a výhody členství v KČT. KČT: Podmínky a výhody členství v KČT [online]. [cit. 2015-05-26]. Dostupné z: <http://www.kct.cz/cms/podminky-vyhody-clenstvi-v-kct>

⁵⁸ převzato: KČT: Podmínky a výhody členství v KČT. KČT: Podmínky a výhody členství v KČT [online]. [cit. 2015-05-26]. Dostupné z: <http://www.kct.cz/cms/podminky-vyhody-clenstvi-v-kct>

3.6 Charakteristika regionu orlických hor z hlediska cestovního ruchu

Orlické hory se nacházejí na severovýchodě východních Čech při hranici s Polskem. Pohoří Orlických hor je nižší než Krkonoše a tím méně atraktivní. Hlavními rekreačními středisky jsou Říčky, Deštné, Čenkovice. Nejvíce návštěvníků je z blízkých měst a to z Hradce Králové, Pardubic či Náchoda.

Oproti Krkonošům zde panuje především letní vnitrostátní turistika. Významná je ale také příhraniční nákupní turistika motivovaná levnějšími nákupy za hranicemi.⁵⁹

3.6.1 Dějiny německých turistických spolků v OH na počátku 20. století

V Orlických horách vznikl horský turistický spolek v roce 1914. Byl to německý horský spolek pro Orlické hory v Lanškrounu (Deutscher Gebirgsverein für das Adlergebirge), avšak před vypuknutím světové války patrně vůbec nestihl rozvinout svoji činnost a velmi záhy zanikl. Stejnojmenný spolek se sídlem v Rokytnici byl pak založen v květnu roku 1926 ve Zdobnici.⁶⁰

„Absence horského spolku pro Orlické hory byla pocítována jako chybějící článek v řetězci německých turistických spolků v severním pohraničí.“⁶¹

Německý horský spolek pro Orlické hory měl již koncem roku 1934 sedm místních skupin a celkem 568 členů. Pozdní založení spolku a i jeho nepřelíživý prudký rozvoj byl ovlivněn slabou úrovní urbanizace a industrializace regionu.

Do roku 1918 těžili německé spolky v Čechách z vynikajících podmínek, jaké jejich aktivitám nabízelo aktuální společenské uspořádání.

Po roce 1918 se československé státní orgány rozhodly vybudovat materiální základnu pro českou turistiku a finančně jí podporovat a to hlavně KČST, ale

⁵⁹ ŠTĚPÁNEK, Vít, Jiří ŠÍP a Ludvík KOPAČKA. Geografie cestovního ruchu. 1. vyd. Praha: Karolinum, 2001, 228 s. Učební texty Univerzity Karlovy v Praze. ISBN 80-246-0172-9.

⁶⁰ upraveno: PELC, Martin. Umění putovat: dějiny německých turistických spolků v českých zemích. Vyd. 1. Brno: Matice moravská, 2009, 390 s. Knižnice Matice moravské, sv. 27. ISBN 978-808-6488-646

⁶¹ převzato: PELC, Martin. Umění putovat: dějiny německých turistických spolků v českých zemích. Vyd. 1. Brno: Matice moravská, 2009, 253 s. Knižnice Matice moravské, sv. 27. ISBN 978-808-6488-646

neznámá to, že by německé spolky nějakým způsobem toto jednání výrazně ovlivnilo či jim zakázalo existenci.⁶²

3.6.2 Klub českých turistů v Orlických horách

3.6.2.1 Vznik a vývoj KČT v Orlických horách – Spartak Rychnov nad Kněžnou

První průkopníky turistiky v Orlických horách můžeme pozorovat již v šedesátých a osmdesátých letech 19. století, kdy docházelo k zakládání turistických komisí při Měšťanských besedách. Na konci osmdesátých let vzniká Klub českých turistů a záhy také rychnovský odbor, který patří mezi čtyři nejstarší. V roce 1911 aktivně rozvíjí svou činnost Královehradecký odbor a aktivně ovlivňuje turistiku v Orlické župě, která je stanovena roku 1911 v Deštném v Orlických horách. Snaží se upozorňovat na krásy Orlických hor a zpřístupnit je široké veřejnosti. Začíná organizovat vycházky do hor, hlavně pak JUDr. Jindřich Šternberka, který organizuje jedno i vícedenní vycházky pro obyvatele Rychnovska, Hradecka a Pražany.

V devadesátých letech 19. století dochází k úspěšnému rozvoji označování turistických cest a vydávání turistických a plastických map a průvodců. Od roku 1915 a později dochází k aktivnímu budování turistických chat a rozhleden.⁶³

„V roce 1915 z bývalého německého hostince byla vybudována první česká turistická chata v oblasti Orlických hor Panoráma na Dříšci a v roce 1928 Jiráskův dům jako ubytovna. V letech 1924—1925 vyrostla těsně pod vrcholem Šerlichu perla

⁶² upraveno: PELC, Martin. Umění putovat: dějiny německých turistických spolků v českých zemích. Vyd. 1. Brno: Matice moravská, 2009, 390 s. Knižnice Matice moravské, sv. 27. ISBN 978-808-6488-646

⁶³ upraveno: Klub českých turistů Spartak Rychnov nad Kněžnou: Historie turistiky v Orlických horách. [Http://kct-rk.mypage.cz](http://kct-rk.mypage.cz) [online]. [cit. 2015-05-08]. Dostupné z: <http://kct-rk.mypage.cz/menu/historie/historie-turistiky-v-orlickych>

horských chat v Čechách, nazvaná na počest prvního prezidenta republiky, dnes Chata ČSTV na Šerlichu.“⁶⁴

Chata na Šerlichu měla být dřevěná, roubená na vysoké kamenné podezdívce. Návrh chaty vypracoval brněnský architekt B. Fuchs. Náklady na stavbu byly 967 000,- Kč. Slavnostního zahájení stavby se účastnil tehdejší předseda Klubu československých turistů Dr. Guth-Jarkovský a po standartním průběhu dobových sláv byla do základů chaty zazděna kovová schránka s dobovými dokumenty a listinami. Chata byla slavnostně otevřena 27. září 1925. Otevření chaty protektoval Alois Jirásek a pronášely se slavnostní projevy, mimo jiné i duchovního otce chaty JUDr. Štemberky a mecenáše stavby hradeckého průmyslníka Pilnáčka.⁶⁵ „*Architekt Fuchs navrhl budovu do podoby připomínající velký stan s nízkými vertikálními stěnami s výrazně strmou vysokou střechou. Ta je členěna dvěma patry nízkých kolmých stěn podkrovních pokojů.*“⁶⁶ Vzhled chaty je do dnešních dnů prakticky nezměněn a to i interiér stavby. Pouze na střeše byla vyměněna původní šindelová krytina za plechovou. V roce 1935 byla před chatou instalována na kamenném pylonu busta T .G. Masaryka od sochaře Leoše Kubíčka.

Za dob války sloužila chata německé armádě jako rekonvalescenční středisko a také Hitlerjugend. Po válce se chata vrátila do rukou KČST, ale bohužel ne na dlouho. V roce 1948 přichází tzv. sloučení tělovýchovy a dochází k zániku KČST a chata byla převedena pod správu ČSTV a to až do 90. let. Po roce 1990 byla chata v restituci vrácena hradeckému odboru KČT a ten se pustil do její opravy. Má bohužel pouze omezené finanční prostředky, ale i přesto se podařilo chatu otevřít a slouží k občerstvení turistů. Byla také navracena busta prvního prezidenta na své místo, které musela dříve opustit jak kvůli válce, tak i po roce 1948. Chata také v minulosti změnila svůj název z původní Masarykovy chaty na Sudetenbäude

⁶⁴ převzato: Klub českých turistů Spartak Rychnov nad Kněžnou: Historie turistiky v Orlických horách. [Http://kct-rk.mypage.cz](http://kct-rk.mypage.cz) [online]. [cit. 2015-05-08]. Dostupné z: <http://kct-rk.mypage.cz/menu/historie/historie-turistiky-v-orlickych>

⁶⁵ upraveno: HOVORKA, Václav. Klub českých turistů, odbor Hradec Králové: 1911-2011: 100 let odboru Hradec Králové. Hradec Králové, 2014

⁶⁶ upraveno: HOVORKA, Václav. Klub českých turistů, odbor Hradec Králové: 1911-2011: 100 let odboru Hradec Králové. 20s. Hradec Králové, 2014

za války, po roce 1945 jí byl vrácen původní název, po roce 1948 se jmenovala Turistická chata na Šerlichu, v letech 1968-69 byla opět Masarykova chata a posléze opět chata na Šerlichu. Dnes nese svůj původní název.⁶⁷

V třicátých letech se zvyšuje aktivita klubu v oblasti rozvoje branné povinnosti kvůli obavě z fašistického Německa.⁶⁸ „Mezi průkopníky české turistiky v Orlických horách patří Alois Jirásek, JUDr. Jindřich Šternberka, Sl. Kašpar, Čeněk Chyšky, Karel Březina a další.“⁶⁹

3.6.2.2 Vznik a vývoj KČT v Orlických horách – Žamberk

V roce 1900 bylo povoleno c.k. místodržitelstvím vytvořit odbor Klubu českých turistů v Žamberku. Ustanovující schůze byla sjednána na 10. května se 14 členy. Předsedou byl zvolen E. Trola. O nově vzniklém odboru se bohužel nedochovaly žádné zprávy.⁷⁰ *“Faktem je, že ústředí KČT nezaslal ani seznam členů, ani odvod podílu příspěvků. Proto výroční zpráva KČT Praha za rok 1902 uvádí: „Přes snahy nebyl dosud odbor KČT v Žamberku zřízen.“*⁷¹

Turistické výlety a cvičení pořádala od roku 1887 i Tělocvičná jednota Sokol. V roce 1906 oslavila Jednota 20. výročí takzvanou „Zahradní slavností“, které předcházelo založení Sokola v Žamberku.

Ve válečných letech 1914-1918 byly sokolské výlety zvláště časté. Přípravoval je náčelník jednoty, učitel F. Habr a v červnu 1916 se konal první výlet ústředí KČT do Orlických hor. Výlet byl zajišťován odborem z Rychnova nad Kněžnou za účasti sokolů z Žamberku. Díky tomuto výletu byl TJ Sokol Žamberk přijat za člena KČT v roce 1917.

⁶⁷ HOVORKA, Václav. Klub českých turistů, odbor Hradec Králové: 1911-2011: 100 let odboru Hradec Králové. Hradec Králové, 2014

⁶⁸ upraveno: Klub českých turistů Spartak Rychnov nad Kněžnou: Historie turistiky v Orlických horách. [Http://kct-rk.mypage.cz](http://kct-rk.mypage.cz) [online]. [cit. 2015-05-08]. Dostupné z: <http://kct-rk.mypage.cz/menu/historie/historie-turistiky-v-orlickych>

⁶⁹ převzato: Klub českých turistů Spartak Rychnov nad Kněžnou: Historie turistiky v Orlických horách. [Http://kct-rk.mypage.cz](http://kct-rk.mypage.cz) [online]. [cit. 2015-05-08]. Dostupné z: <http://kct-rk.mypage.cz/menu/historie/historie-turistiky-v-orlickych>

⁷⁰ upraveno: SVĚDIROH, Pavel. 70 let turistiky z Žamberku. Žamberk: TJ Sokol Žamberk, 1989

⁷¹ převzato: SVĚDIROH, Pavel. 70 let turistiky z Žamberku. Žamberk: TJ Sokol Žamberk, 4 s.1989

Odbor zajišťoval vycházky a výlety jak do okolí Žamberku, tak také pořádal autokarové zájezdy do Macochy (1926) a do Tater, 1927 do Českého ráje a Jeseníků, 1937 do Hronova a Toulouvcových maštálí. V roce 1934 byly pořádány i několikadenní zájezdy.

Výletní činnost a účast ochabovala v letech 1938 až 1939. Ve čtyřicátých letech převažují polodenní výlety v důsledku zákazu používání vlaku k turistickým účelům. K mírnému navýšení počtu výletů i osob došlo v poválečných letech. Klub prováděl značení turistických tras. Prvním „značkovatelem“ byl František Habr. V roce 1936 bylo označeno 50 km turistických tras. Byly to cesty do Klášterce (červená), modrá do Litic, na Čihák a do Pastvin vedla zelená značka a z Rokytnice na Žampach žlutá. Obnovu prováděl Klub nepravidelně dle potřeby. Ve válečných letech se počet značených tras snižoval. V roce 1940 byla sňata turistická orientace, dle nařízení okupačních úřadů, která nařizovala německo-české značení.

Propagaci prováděl odbor pomocí přednášek, vkládali zprávy do novin a to především do Naše zájmy.

Členskou základnu tvořili výhradně lidé ze střední třídy, kteří měli zajištěné postavení a finanční příjmy.⁷² „*Již v roce 1921 bylo z 65 členů odboru 10 učitelů, 2 advokáti, 7 továrníků apod.*“⁷³

Po roce 1948 došlo dle nařízení Ústředního Akčního výboru Národní fronty ke sloučení všech tělovýchovných organizací pod Československou obec sokolskou – turistický odbor. V padesátých letech byla zaznamenána velká výletní činnost, přičemž převažovaly autokarové zájezdy, které byly vždy plně obsazeny.

V šedesátých letech dochází k úspěšné spolupráci s ROH a CIS. Na konci 60. let dochází díky odchodu předsedů Klubu k zániku odboru turistiky v Žamberku.

V 70. letech došlo k oživení činnosti odboru. Odbor organizoval účast na okresních srazech, plnění odznaků 100 jarních kilometrů, pořádal výlety a vycházky. V roce 1975 byl připraven první ročník pochodu Za zlatým klíčem

⁷² upraveno: SVĚDIROH, Pavel. 70 let turistiky z Žamberku. Žamberk: TJ Sokol Žamberk, 1989

⁷³ převzato: SVĚDIROH, Pavel. 70 let turistiky z Žamberku. Žamberk: TJ Sokol Žamberk, 5 s. 1989

Rokytenky.⁷⁴ Tento pochod se stal na desetiletí pravidelnou akcí KČT v Žamberku s hojnou účastí.

Za zlatým klíčem Rokytenky

„Na tři desítky kilometrů spěje říčka Rokytenka ke svému ústí do Divoké Orlice u Žamberka. Od Anenského vrchu, pod nímž pramení, rosnými lučinami, rokytím, od něhož dostala název, lesy i houštinami, aby se znovu rozezpívala v peřejích, zaříznutých do travnatých strání.

Ta říčka, po mnohá a mnohá pokolení nejkrásnější z krásných, ukrývala odjakživa nebývalé množství ryb. Především pstruhy, lipany, siveny, ba dokonce lososy. Ale také štiky, úhoře, okouny, kapry, jelce, parmy.

Zejména však pstruzi bývali takové velikosti a lahodnosti, že se dostávali dokonce na císařský stůl. Když jimi pohostil Ferdinanda III. na žamberském zámku hrabě Jindřich Jan z Bubna, tehdy zemský hejtman v Kladsku, hned se panovník ptal, odkud ty krásné ryby jsou. Tak se dostala Rokytenka do císařského povědomí, ale nejen to: Aby si snad na pstruzích nepochutnával někdo jiný než panští a vyvolení, přikázal prý Ferdinand hejtmanovi, že se musí říčka před pytláky zamykat zlatým klíčem. A jen při jejím otevření a povolení gruntovního pána lze pstruhy lovit. Jinak budiž každému, kdo toto rozhodnutí přestoupí, hlava na místě sražena!

Že císař myslil svůj příkaz docela vážně, nechal hrabě Jindřich ten klíč v roce 1650 vyhotovit. Kdykoliv měl Rokytence začít lov pstruhů, naznačil fišmistr klíčem otevření řeky a po celou dobu lovu nosil klíč zavěšený na řetízku na svém hrdle. Po skončení lovu naznačil opět klíčem uzavření řeky až do lovu příštího.“⁷⁵

Klub v tomto roce pořádal 33. ročník pochodu Za zlatým klíčem Rokytenky. Pochod byl dříve hojně navštěvován. V roce 2007 došlo k jeho ukončení z důvodu neshod ve vedení Klubu. „Bývalý předseda řekl, že Rokytenku organizovat nebude, že nikdo nechce spolupracovat a plnit přidělené úkoly. Z toho důvodu se Rokytenka od

⁷⁴ upraveno: SVĚDIROH, Pavel. 70 let turistiky z Žamberku. Žamberk: TJ Sokol Žamberk, 1989

⁷⁵ převzato: Rokytenka: Historie. Rokytenka [online]. [cit. 2015-06-28]. Dostupné z: <http://rokytenka.webnode.cz/historie/>

roku 2007 nekonala. Letos jsme opět Rokytenku zahájili a všichni zúčastnění pracovali, jak měli a žádné problémy při pořádání nebyly i účast nás překvapila.“ (P2)

Autorka se zúčastnila pochodu jako běžný účastník. Registrace účastníků tras probíhala v sále Pivnice na Kopečku od 8-10 hodin. Při příchodu do sálu návštěvníka uvítali nástěnky s mapami tras, dále byla uvedena krátká historie Klubu. V sále seděli u stolu pořadatelé, na stole měli uvedené cedulky s trasami a podle těchto cedulek probíhala registrace. Lidé tedy šli k určitému pořadateli a u něj vyplnili přihlášku, kde uvedli svoje iniciály a zaplatili registrační poplatek - dospělý 40,-, s kartou EUROBEDS 30,- Kč, děti do 10 let zdarma, děti 10 - 15 let 20,- Kč. Dále mu byli mu podány instrukce k pochodu (kde začíná trasa). Každý účastník obdržel tatrunku a tužku. Pochod byl rozdělen do tří tras a to, pěší v délkách 8, 16 a 35 km a cyklotrasa s délkami 25 a 45 km a Večerníčková stopovaná, která je určena dětem v délce 4 km.

Autorka se zúčastnila dne 23. 5. 2015 Večerníčkoví stopované. Po uvedení svých iniciálů a iniciálů manžela a dětí obdrželi kartičku, na kterou si zaznamenávali splněné úkoly, které potkali na trase. Trasa byla značena kartičkami s Večerníkem o barvách oranžové, modré a zelené. Pokud účastníci našli na trase červenou kartičku s Večerníkem, znamenalo to, že budou plnit nějaký úkol. Například napsat na kartičku stromy a keře, které vidí nebo najít pěkný kamínek a ukázat ho v cíli, na jednom kontrolním stanovišti byli členové KČT a účastníci se tam mohli občerstvit čajem. Úkolů bylo celkem 12 úkolů. Trasa pochodu byla vedena parkem dlouhodobě nemocných, dále pokračovala k říčce Rokytence přes les a vracela se opět do města k pivnici na Kopečku, kde každý účastník za odevzdání vyplněné kartičky v Pivnici na Kopečku (v místě registrace), se splněnými úkoly dostal diplom s Večerníkem.

Pochodu Za Zlatým klíčem Rokytenky se zúčastnilo 247 osob.⁷⁶

⁷⁶ převzato: Za zlatým klíčem Rokytenky: Přehled rok. BROULIK. <http://issuu.com> [online]. [cit. 2015-08-07]. Dostupné z: http://issuu.com/broulik/docs/rokytenka_p_ehled_ro_n_k_

3.6.2.3 Vznik a vývoj KČT v Orlických horách – TJ Lanškroun

Město Lanškroun bylo do konce druhé světové války převážně německé. Nacházely se v něm ale i české spolky. Jedním z nich byl od roku 1931 Klub českých turistů. Měl v roce 1938 celkem 37 členů. Po válce došlo ve městě k dosídlování a lidé měli jiné starosti než pěší turistiku v přírodě.

Na začátku padesátých let se dala dohromady skupina milovníků přírody, která začala putovat po vlasti. V roce 1953 byl založen odbor turistiky, v té době první v tehdejší lanškrounské okrese.

Koncem roku 1956 má oddíl 22 registrovaných členů.

V letech 1957-1958 se stal předsedou odboru turistiky Jindřich Vágner. Díky němu se počet členů odboru zvýšil. V letech 1961-1966 stál v čele lanškrounské turistiky Zdar Srdečný. Zvýšila se členská základna a začal vycházet „Turistický zpravodaj“. Odbor začal spolupracovat s Domem pionýrů v Lanškrouně a s městskou knihovnou. V roce 1964 získal 3. stupeň titulu „Vzorný kolektiv tělesné výchovy“.

V roce 1967 se stává novým předsedou odboru turistiky Ludvík Varmuža, který v této funkci působil do roku 1975. V roce 1969 se šel první ročník Lanškrounské Kopy.

V roce 1970 byl zrušen Junák. Chlapecké skautské oddíly včetně vedoucích přestoupily do odboru turistiky a založily Turistické oddíly mládeže (TOM).

V letech 1976-1981 byl předsedou odboru turistiky TJ Lanškroun Vladimír Dušek. V tomto období se podařilo odboru získat nejvyšší titul „Vzorný odbor tělesné výchovy 1. stupně“, pracovala v něm celá řada nositelů výkonnostních tříd. Otakar Juren, Zdar Srdečný, Ludvík Varmuža, Alena Balášová-Jušková byli nositeli čestných titulů Mistr turistiky a Zasloužilý mistr turistiky. Odbor měl 230 členů.

Od roku 1982 do roku 1991 stál v čele odboru turistiky Bohuslav Šilar. Neměl lehký úkol udržet vysoký standard lanškrounské turistiky. Odbor turistiky měl 260 členů, z toho 28 nositelů čestných uznání „Za zásluhy o rozvoj ČSTV“.

Po roce 1989 došlo k politickým změnám a mnoho lidí už turistiku nepotřebovalo. Mohli se podívat do ciziny, proto se snížil počet členů až na polovinu. Došlo k omezení některých akcí z důvodu nedostatku peněz. Zůstala hrstka lidí, kteří turistiku provozovali už víc jak třicet let, a turistika se stala jejich životním stylem.

Bylo zvoleno nové vedení odboru, který se přejmenoval na Klub českých turistů TJ Lanškroun.

Prioritou se staly akce pořádané pro obyvatele Lanškrouna. Hlavním kladem se ukázalo, že největší a nejznámější akce zůstávaly zachovány a postupem času si opět získaly bývalou oblibu. V rámci rodinné turistiky se začaly pořádat pobytové i poznávací zájezdy, společenské akce – setkání v Sázaváku na Nový rok, Country bál, loučení se sněhem, zahájení sezóny, čarodějnice, dětský den, loučení s létem, mikulášská besídka, zpívání koled na Mariánské hoře a mnoho dalších o něco méně známých akcí. Každý týden vyjíždějí desítky Lanškrouňáků po okolí i do dalekých krajů. Od jara do zimy každou středu vyrážejí senioři na výlety – v roce 2001 najezdili víc jak 25 tisíc. Tyto aktivity se projevují i ve stále stoupající členské základně, ke konci roku 2001 měl klub už 188 členů.

Nejvýznamnějším podnikem lanškrounské turistiky je Lanškrounská Kopa. Ta se od 30. ročníku v roce 1998 vrátila na náměstí a je společně s městem a Kulturním centrem pořádána v rámci Městských slavností. V roce 2005 oslavila organizovaná turistika v Lanškrouně 50 let od svého poválečného obnovení.

V následujících letech se členská základna se stabilizovala. Je vydáván kalendář akcí, kterých odbor pořádá pro veřejnost přibližně 50. Mezi nejnavštěvovanější patří „Novoroční setkání v Sázavském údolí“, „Přejezd Jeseníků“, „Zahájení sezony“, čarodějnice, Severomoravská chata – cyklo, Lanškrounská Kopa, Mikulášská besídka a zpívání koled na Mariánské hoře.⁷⁷

⁷⁷ upraveno: Klub českých turistů Lanškroun: Poválečná historie Klubu českých turistů v Lanškrouně [online]. [cit. 2015-06-15]. Dostupné z: <http://www.kctlanskroun.cz/historie/>

3.6.2.4 Vznik a vývoj KČT v Orlických horách – Sopotnice

Turistiku v obci Sopotnice provozovala před založením odboru turistiky pouze základní škola. Odbor turistiky byl založen roku 1974.

Prvním společným výletem žáků školy a dospělých, který se konal v roce 1972, byl značený pochod DP Orlické kilometry v Mladkově. Při cestě zpátky došlo k domluvě, že v Sopotnici vytvoří podobný pochod, který dostal název „Přes tři hrady“. Tento pochod měl vést přes hrady Potštejn, Litice a Žampach. V roce 1974 tedy vznikl legendární pochod přes tři, který pokračuje dodnes.

V roce 1975 měl odbor turistiky 15 členů. Odbor vytvářel pro zájemce o turistiku přibližně 10 akcí ročně a zúčastnil se akcí ostatních odborů. Počet členů pomalu rostl, v roce 1982 jich bylo registrovaných 20. Odbor získal ocenění Vzorný odbor III. stupně. Velice úspěšnou akcí byl pochod přes Tři hrady, kterého se v roce 1982 účastnilo 2540 osob. Odbor se soustřeďoval hlavně na pěší turistiku, někteří členové se věnovali také zimnímu lyžování.

V roce 1983 došlo k založení mládežnické organizace TOM, která měla 17 členů. Vznikl také nultý ročník Novoročního výšlapu Na Láze. V roce 1989 byla zrušena mládežnická organizace TOM, z důvodu odrostu jejích členů a nezájmu další mládeže.

Po novém politickém uspořádání Československé republiky po roce 1989 došlo k obnovení KČT v obci Sopotnice. Klub má 17 členů.⁷⁸

„Náš odbor má již mnoho let stejný počet členů. Jsme skvělá parta lidí. Opravdu si rozumíme a turistika nás baví. Je nás sice jen 19 a to všichni nejsou ze Sopotnice, těch je jen 6, ale i z jiných vesnic.“ (P4)

⁷⁸ upraveno: KČT Sopotnice: kronika. [Http://www.kct-sopotnice.com](http://www.kct-sopotnice.com) [online]. [cit. 2015-06-28]. Dostupné z: <http://www.kct-sopotnice.com/index.php/kronika>

3.6.2.5 Vznik a vývoj KČT v Orlických horách – Rybná nad Zdobnicí

Autorka si nechala zpracovat rešerši ve Státní vědecké knihovně, navštívila Univerzitní knihovnu, ale bohužel nenalezla více informací o tomto odboru, než zjistila při rozhovoru s předsedou. Pro rozvoj odboru je více důležitá současnost a rozvoj odboru a vývoj do budoucnosti.

„Náš odbor byl založen v roce 1970, chodila nás parta pěti kamarádů od dětství po výletech a jednoho dne nás oslovil jednatel místního Sokola, ať se dáme k turistům a budeme mít se čím na vesnici pochlubit i na Okresním výboru Sokola. Tak jsem byl nejmladší zakládající člen před 45 roky, dnes již důchodce. Za pár se základna rozrostla na počet okolo padesáti.“ (P5)

3.6.2.6 Vznik a vývoj KČT v Orlických horách -Dobruška

Autorka si nechala zpracovat rešerši ve Státní vědecké knihovně, navštívila Univerzitní knihovnu, ale bohužel nenalezla více o tomto odboru, než zjistila při rozhovoru s předsedou.

„Klub v Dobrušce byl založen 27. května roku 1919. Bohužel si náš odbor žádnou kroniku nevedl, takže k historii nic nemáme, pouze datum založení, je to velká škoda. Oslovil jsem pana Macha z muzea, zda třeba on neví o nějakých materiálech, ale bohužel. Je to škoda, že se nevedla žádná kronika, ale důležitý je rozvoj našeho odboru do budoucnosti.“ (P6)

4 Pohled představitelů KČT na roli a fungování KČT

4.1 Základní výzkumné otázky a předpoklady

1. Jak vznik KČT v Orlických horách?
2. Co je hlavní činností klubu a jaké má aktivity?
3. Jaký je současný stav klubu, kolik má členů a s jakými se potýká problémy?
4. Mají lidé v dnešní době zájem o členství v klubu, a pokud ano tak proč a případně nikoliv? Jsou v Klubu spíše starší nebo mladší lidé, ženy nebo muži?
5. Jak probíhá financování, má sponzory a propagace klubu?
6. Jaký je pohled představitel klubu a jeho budoucnosti a vývoj?

Hlavním výzkumným předpokladem je, že se Kluby potýkají s nedostatkem finančních zdrojů a z toho plynoucích potíží při pořádání akcí a s úbytkem organizovaných členů Klubu z důvodu nezájmu mladých o poznávání vlasti a z pocitu, že jim členství v Klubu nic nepřináší.

4.2 Sběr informací a průběh průzkumu

Praktická část bakalářské práce se zabývá analýzou výsledků rozhovorů se zástupci odborů KČT v Orlických horách. Z počátku se zdálo oslovení zástupců odborů velice jednoduché, díky přehledně uvedeným kontaktům na internetových stránkách KČT, které byly velice užitečným zdrojem informací. Na začátku roku 2015 byli kontaktováni předsedové všech odborů v Orlických horách. Některé z uvedených e-mailových, telefonických či adresných kontaktů již bohužel nebyly aktuální. Dohledání bylo komplikované i díky absenci vlastních webových stránek konkrétních odborů. Z 16 odborů v Orlických horách se podařilo zorganizovat 6 rozhovorů a to na jaře roku 2015. Rozhovor byl prováděn s předsedy Rychnovského, Žambereckého, Lanškrounského, Sopotnického, Dobrušského a odboru v Rybné nad Zdobnicí. Někteří z oslovených zástupců reagovali na žádost o interview pohotově, někteří vůbec. Jeden rozhovor byl zrušen z důvodu časové vytíženosti zástupce odboru. Někteří z dotazovaných předsedů mají kromě role v odboru ještě další zaměstnání. Proto byla domluva rozhovorů z časového hlediska

velice náročná. Pro kvalitnější řízení rozhovoru byl vytvořen scénář, který byl nápomocen při kladení otázek. Díky tomuto scénáři se podařilo zachovat přehlednost v uskutečněných rozhovorech. Scénář rozhovoru byl členěn do šesti oddílů a to:

1. Informační,
2. Role KČT,
3. Vývoj a fungování,
4. Propagace,
5. Financování KČT a
6. Zájem o členství.

Těchto šest okruhů bylo zvoleno na základě lepší orientace v konečné fázi zpracování rozhovorů. Scénář zahrnoval i doplňující otázky, které sloužily k upřesnění některých odpovědí informátora.

Podoba scénáře je uvedena v příloze č. 1.

4.3 Výsledky analýzy

4.3.1 Informační otázky

Oslovení zástupci odborů jsou v citacích označeni jako P 1 až P 6 (předseda 1-6). Všichni zástupci jsou, jak již bylo zmíněno, předsedové jednotlivých odborů. Na základě domluvy s předsedy bylo na jednotlivé rozhovory vytyčeno dostatečné množství času. Hlavním cílem bylo získat co nejpodrobnější odpovědi na všechny otázky. Na počátku každého rozhovoru byly zjišťovány základní údaje o každém informátorovi, a to za pomoci identifikačních otázek. **Věkové rozpětí** předsedů se pohybovalo v rozmezí **60-75 let**. Všichni respondenti byli muži. Všichni dotazovaní byli již v penzi. Z odpovědí také vyplývá, že všichni dotazovaní mají středoškolské vzdělání s maturitou. Na otázku, jak se dostali ke KČT a co bylo a je stále motivací, byly odpovědi podobné. Pro většinu z nich byl rozhodující **kladný vztah k turistice, rodinná tradice** či zájem o **zachování budoucnosti turistiky**.

„Soukromě jsme s manželkou turistovali. Pak jsme si všimli nástěnky a začali jsme chodit s turisty a nakonec jsem se stal předsedou Klubu, protože jinak by Klub zanikl. Nikdo se nechtěl v ničem organizovat.“ (P1)

Předsedové Klubů si téměř shodně představují **typického člena** jako člověka zajímajícího se o přírodu, který je rád s ostatními lidmi se společnými zájmy.

*„Měl by být hlavně **rád s lidmi** a poznávat nová místa naší vlasti.“ (P3)*

*„No typický člen by se měl **zajímat o svojí vlast, o přírodu**, ve které žije. Mít rád lidi a jejich společnost, nebát se zapojit se do činností Klubu a rozvíjet ho.“ (P4)*

4.3.2 Role KČT v cestovním ruchu

Všechny odbory provozují **pěší turistiku**. Menší odbory provozují jen pěší turistiku a to Žamberk. Ty větší pak pořádají také cyklistické akce například Lanškroun. **Všechny** oslovené **odbory** pořádají jednou či víckrát měsíčně **procházky** do okolí svého města v délce přibližně 5kilometrů. Některé odbory pořádají jednou ročně **několikadenní autobusový zájezd**, např. **Rychnovský** odbor. Odbory v **Žamberku a Dobrušce** mají pouze **jednodenní** výlety.

*„Letos budeme pořádat už 47. ročník Lanškrounské kopy. Tento **pochod** má mnohaletou tradici, účast návštěvníků je obrovská, loni kolem **2000 lidí**. Kopa je spojena s Městskou slavností. Dále náš odbor pořádá v zimně promítání, jezdíme do muzeí a na menší výlety. Od jara do podzimu naši členové každou středu jdou na menší výlet po okolí.“ (P3)*

*„Letos jsme po 8 letech opět zavedli **pochod Za zlatým klíčem Rokytenky**. Pochod byl dříve hojně navštěvovaný. Měli jsme **účast** i přibližně **1000 lidí**. **Letos** tedy jen **247**. V zimě jezdíme na menší výlety, ale každé úterý v měsíci jdeme na procházku. Jinak se účastníme akcí pořádaných i jinými odbory.“ (P2)*

*„V létě již několik let pořádáme týdenní autobusový zájezd do hor. Zájem o účast je veliký, **bez problémů naplníme celý autobus**. Jezdí jak členové Klubu, tak nečlenové. (P1)*

„Pak i za zmínku stojí to, že se pořádá každý rok akce s názvem „turisté přírodě“ s CHKO Orlické hory (např. úklid stezek, čištění potoka a další různé věci“. (P6)

*„Pořádáme již **od roku 1974 Pochod přes tři hrady**. Pochod je velice známý a hojně navštěvovaný. Zúčastňují se ho jak členové našeho Klubu, tak i široká veřejnost“. (P4)*

„Dříve jsme pořádali Rybenské hudební léto. Jezdili k nám známé osobnosti z Prahy, jako například pan Lukavský či pan Moravec. Bohužel nám zavřeli obecní hospodu, kterou koupil nový majitel a tím nám naše slavnosti skončily“ (P5)

Jak je vidět z rozhovorů, tak odbory pořádají jak **jednodenní výlety**, tak i **větší akce**. Vždy podle svým možností ať organizačních, tak finančních. Akcí se zúčastňují jak členové klubu, tak i nečlenové.

4.3.3 Zájem o členství v KČT

Na otázku, zda mají lidé **zájem být členy** Klubu, všichni oslovení předsedové odpověděli prakticky jednomyslně a to takto:

*„**Mladí nemají zájem** o organizovanou turistiku, nechtějí být nikde organizovaní, mají nechuť k tomu být organizovaný, určitě ne v malém městě, mladí chodí do malých center, nechtějí do velkých, lidé se **sdružují v partách od dětství**, chodí po horách, vše si dělají soukromě“. (P1)*

*„Lidé na výlety chodí, ale nikdo se **nechce angažovat**, je to jednodušší, nikdo **nechce platit příspěvky**, nic jim to nepřináší, jen platí. Dnes chce každý něco navíc. Chodit na výlety a platit členské příspěvky je pro lidi málo. **Chtějí ještě nějakou přidanou hodnotu**, ale bohužel nevím co“. (P5)*

*„Mladí lidé nemají zájem a ti staří zase **nemají peníze**, aby jezdili s námi na výlety. Občas s námi jdou, ale třeba jen po okolí. Ona je doprava i ubytování dnes velice drahé.“ (P4)*

*„Zájem o členství určitě je, ale **ne** z řad těch „**mladších**“. Když už k nám někdo vstoupí, je to spíše „starší“ člověk, loni jsme přibírali, myslím, že 7 nových členů, z toho jen dva byli mladí lidé. A otázka proč? Můj názor, neb myšlenka je taková, buď, ti zájemci, kteří k nám poté vstoupí, se s ostatními znají a chtějí společně něco podnikat a teda hlavně výletit.“ (P6)*

Dnešním typickým členem KČT je starší člověk většinou **důchodového věku** nebo se k němu blíží. Mající **zájem o přírodu** a **pobyt a pohyb** v ní. Je to také člověk mající **rád společnou turistiku**. Většinou jde **o ženy, vdovy či manželské páry** v důchodovém věku.

Ve všech oslovených odborech je situace stejná a to taková, že lidé mají nechuť být organizovaní, nechtějí platit členské příspěvky, proto z toho nic nemají pouze pobyt v přírodě, který si mohou organizovat sami.

4.3.4 Propagace KČT

Další otázka na předsedy byla ohledně **propagace** jejich odboru. **Pět z šesti** oslovených odborů mělo svoje **webové stránky**. Jediný odbor v Rybné nad Zdobnicí žádné webové stránky neměl. Tento odbor, který je neměl, se propagoval pouze pomocí **nástěnky umístěné v obci**. Všechny oslovené odbory měly svojí nástěnku, kde uveřejňovaly svoje jednodenní i vícedenní výlety.

Odbory jako Rychnov nad Kněžnou, Žamberk a Lanškroun využívají ke své propagaci **místní zpravodaje**, kde uveřejňují své aktivity a případně provádějí nábor nových členů.

*„Loni jsme založili webové stránky našeho odboru a letos **webovky pro pochod Za zlatým klíčem Rokytanky**. Kromě nástěnky jinou propagaci nemáme.“ (P2)*

„Máme nástěnku a ani nevím co tam je. Stará se o ni náš nástěnkář. Jinak odbor nepropagujeme, stránky nemáme.“ (P5)

„Musím říci, že jsem spokojený se spoluprací s městem a Pardubickým krajem. Každoročně nás sponzorují i propagují při pořádání Lanškrounské kopy.“ (P3)

„Ne že bychom se snad dostatečně nepropagovali, ale doba je taková zvláštní, ne každého baví chodit pěšky a něco podnikat a dělat“ (P6)

4.3.5 Vývoj a fungování KČT

Oslovené odbory mají **různý počet členů**, ale **jedno** mají **společné**, jde vždy o **členy** v převážně **důchodovém věku**. Průměrný věk se pohybuje kolem **55-60 let**. Což je alarmující a pro další vývoj KČT velice nepříznivé. Jeden odbor v Orlických horách dokonce v loňském roce zanikl, protože neměl dostatek členů. Šlo o odbor ve Vamberku.

Všechny oslovené odbory mají své výbory, ve kterých jsou předsedové, místo předsedové, někdy i hospodáři či kronikáři. Výbory odborů mají **různý počet členů** vždy v závislosti na velikosti daného odboru. Všechny odbory se **řídí stanovami KČT**.

„Nejsme samostatná organizace, ale spadáme pod TJ Spartak Rychnov, proto nemáme vlastní IČO, nemusíme vést účetnictví. Vede ho za nás TJ Spartak.“ (P1)

Další dotaz byl na **fungování Klubu před lety** a v porovnání s dnešní dobou. Všichni dotazovaní jednomyslně odpověděli, že **dříve to bylo lepší**. Oblast Orlických hor byla rozdělena před 15 lety do krajů Královehradeckého a Pardubického.

*„Organizace je těžkopádná, oblastí jsou předělané podle krajů, dříve byla oblast Orlické hory a v ní tři okresy. Nyní jsou Orlické hory **rozdělený do dvou krajů**. Nevídáme se s ostatními odbory, protože jsou v jiném kraj.“ (P1)*

Další otázka byla na **počet členů** a jejich **věkovou strukturu**. Všichni předsedové jednohlasně odpověděli, že jejich **odbor stárne** a moc **nových mladých členů nepřibývá** spíše naopak.

*„V současnosti má náš klub 76 členů, **většinou důchodci**, ale pár mladších máme. Mladí lidé prostě dneska **nemají zájem**. Nechtějí s námi chodit na výlety, nevím proč, zda je to kvůli tomu, že v dnešní době jsme spíše organizace sdružující starší lidi, opravdu nevím.“ (P6)*

*„Máme **84 členů** z toho je většina **70 plus**, nejmladší chodí s babičkou, vnučka 14 let, až pak 50 let plus.“ (P2)*

*„Odbor má **19 členů** a většina z nich je v **důchodovém věku** nebo se k němu blíží. Máme i pracující, ale těch moc není, ale na zajištění všech akcí to stačí.“ (P4)*

Jak ukazují **odpovědi** na pokládané otázky, ve všech odborech dochází ke **stárnutí členů** a k postupnému snižování členské základny. Bohužel i odbory s velice dlouhými historiemi jsou na pokraji ukončení své činnosti, buď z důvodu nezájmu mladých lidí o členství nebo důvodu stárnutí populace.

4.3.6 Financování KČT

Na otázky ohledně **financování** oslovení předsedové **odpovídali** téměř vždy **vyhýbavě** a moc nechtěli sdělit **výši svých finančních prostředků**. Odpovědi byly většinou **vstřícné**, pokud bylo mluveno o **výši členského příspěvku**. Všichni předsedové si stěžovali, že jim mnoho nezbyde. Musí část, dle stanov KČT, odvést ústředí a část krajskému odboru a menší díl, přibližně třetina, jim zůstane.

*„**Město** Dobruška nám dává každý rok nějaký ten **finanční příspěvek z rozpočtu**, pak vybíráme členské příspěvky, ty jdou do centrály (na vyšší místa). Náš odbor zas dostává jakoby určitou částku zpětně, příspěvek na seniory.“ (P6)*

*„Financování jsme **pouze z příspěvku**, z části, která nám zbyde. Od města dostáváme přibližně 3tisíce ročně.“ (P1)*

*„**Nedostáváme** od obce **nic**. Před lety jsme dělali Rybenské hudební léto, 10 let, 5 koncertů. To nás obec dotovala, ale teď už nejsou. Dostávali jsme 30 tisíc. Sponzoroval jsem to sám, podnikal jsem, teď jsem v důchodu, nesponzoruji.“ (P5)*

*„**Město** nám **příspěvá** na činnost, protože jsme historicky pod sportovním klubem. Občas nám něco dají. V roce 2013 jsme dostali 3000,-, letos 4000,-. Peníze nejsou na nic vázané, jinak dostáváme 60,- korun od člena. Na Rokytenku jsme dostali dotace 5000,-. Dříve jsme dostávali nějaké peníze **ze sazký**, teď už **nic**.“ (P2)*

Některé odbory dostávají od obce na svoji činnosti nějaký příspěvek, jiné nedostávají vůbec nic. Je to podle velikosti obce a jejich možností. Nikdo z dotázaných předsedů **není spokojený s financování** jejich odboru.

Další část rozhovoru o financování odborů byla na téma **sponzoři**. Některé odbory **měli** své stálé **sponzory** a to Lanškroun a některé pouze při pořádání akcí většího charakteru a některé vůbec **žádné** a to spíše menší, například Rybná nad Zdobnicí.

*„Obešli jsme před Rokytenkou pár firem. Něco jsme dostali a opět to rozdali, buď našim nejstarším členům za jejich dlouholetou práci či účastníkům pochodu, jako odměnu za pochod. **Nemáme sponzorovi co nabídnout**.“ (P2)*

*„**Dostáváme** příspěvek od města i od **Pardubického kraje** a to především na námi pořádané akce, samozřejmě na ty větší jako je Lanškrounská kopa.“ (P3)*

*„Nemáme sponzorovi co nabídnout, tudíž žádného nemáme a ani nehledáme.“
(P1)*

Z odpovědí jednotlivých předsedů je vidět, že pokud se **snaží sehnat** alespoň jednoho sponzora při akcích konaných jednou ročně nebo při větších akcích, tak se podaří a **seženou**, ale jsou předsedové, kteří to ani **nezkusí** a **lamentují**, že jim nikdo nic nedá.

Konec rozhovoru byl veden v duchu sebekritiky odboru a **budoucího vývoje**. Z komentářů je vidět **nezájem společnosti** o dění v jejich vlastním městě, **vysoký průměrný věk** členské základny či **nedostatek financí** na chod odboru. Předseda P5 na otázku ohledně budoucnosti odpověděl jen úsměvem a pokrčením ramen. Z toho vyplývá **neradostná budoucnost KČT**.

„No, těžko říci, co nám budoucnost přinese, když se odbor postupně neomladí, když nebudou vstupovat mladší generace, tak náš odbor během času zestárne a ti, kteří dnes ještě chodí výlety do 20 km, tak za pár let jim to již šlapat moc nepůjde.“ (P6)

„Mám obavy, že skončíme kvůli stáří členů, na výlety chodí i nečlenové, ale do klubu se hlásit nechtějí.“ (P1)

„Chci sehnat někoho, kdo by to převzal. Mám toho moc, ale nikdo to nechce dělat, je to nevděčná práce. S pořádáním pochodů jsou starosti a lidé se nedějí ničím zatěžovat.“ (P2)

5 Shrnutí výsledků

Tato kapitola seznamuje se zjištěnými výsledky šetření v oblasti fungování a role KČT v Orlických horách a odpovídá na výzkumné otázky, které byly položeny na začátku této práce.

Na začátku se jevila oblast Orlických hor jako snadná destinace. Bohužel KČT je již 15 let rozdělen dle krajů a nikoliv dle pohoří, jak tomu bylo dříve. Bylo tedy nutné hned na začátku zjistit, které odbory v Královehradeckého a Pardubického kraje patří do oblasti Orlických hor. Z toho plyne složitost kontaktování jednotlivých odborů. Některé kontakty na stránkách KČT nejsou aktuální z důvodu například úmrtí předsedy (Královehradeckého kraje pane Hovorky, který zemřel na jaře tohoto roku) a ne všechny odbory mají svoje webové stránky, jako například Rybná nad Zdobnicí či Sněžné v Orlických horách.

Jak vznikly odbory v Dobrušce a Rybné nad Zdobnicí, bylo zjištěno pomocí rozhovorů, protože si nevedou kroniky ani o nich nebyla sepsána žádná kniha.

Jakou roli hraje KČT v cestovním ruchu v Orlických horách?

Odbory hrají v cestovním ruchu roli organizátora různých akcí, nejčastěji turistických pochodů. Ty se pořádají celoročně, ale nejčastěji od jara do podzimu. V zimních měsících pořádají některé odbory promítání filmů s turistickou tematikou či pořádají návštěvy různých muzeí či galerií. Tyto aktivity jsou určeny jak pro členy klubu, tak i pro nečleny. Některé odbory pořádají celotýdenní zájezdy po vlastech českých a některé i do zahraničí. Na základě rozhovorů bylo zjištěno, že čím větší odbor, tím je více aktivit.

Jak funguje klub ve vztahu k naplnění očekávaných rolí?

Oslovené odbory jsou vedeny muži důchodového věku, kteří mají kladný vztah k přírodě a společné turistice. Členové odborů jsou převážně senioři mající kladný vztah k přírodě, rádi se druží.

Odbory mají různý počet členů a s tím související počet členů výboru. Odbory jsou většinou členěny na předsedu, místopředsedu, hospodáře, kronikáře a členy výboru. Odbory se řídí stanovami KČT. V průběhu uplynulých let došlo k poklesu

členské základny u všech oslovených odborů, ke snížení finanční podpory od obcí či přímo od Sazky. Všichni oslovení předsedové byli nespokojeni s rozdělením klubu dle krajů a nikoliv dle pohoří, jak tomu bylo dříve. Dříve byly dle jejich slov oblasti menší, lidé se mezi sebou znali. V tuto chvíli jsou Orlické hory rozděleny do dvou krajů, což způsobilo odtržení dříve sousedících odborů (každý patří do jiného kraje).

Co je hlavní činností KČT a jaký má význam pro cestovní ruch v regionu?

Hlavní činností odborů je pořádání různých vycházek do okolí a turistických výletů různé náročnosti. Všechny odbory uskutečňují alespoň jednou v měsíci vycházku pro členy, tak i pro veřejnost. Některé odbory pořádají jednou ročně autobusový zájezd na více dní. Téměř všechny uskutečňují vždy na Nový rok vycházku.

Destinační management je podporován na základě vytváření propagačních materiálů měst, případně kraje, propagací regionu, jeho historických a kulturních památek jejich návštěvou při pochodech či zájezdech. Akce jednotlivých odborů jsou řazeny do celorepublikového kalendáře, který je uveřejněný na webových stránkách KČT. Toto vede k vyšší návštěvnosti daného regionu.

Nezastupitelnou funkci pro destinační management mají také turistické značky vytvářené KČT. Značkaři zabývající se touto činností mají nezastupitelné místo v propagaci regionu. Starají se o udržování již vyznačených tras a objevují nové trasy pro turisty, ve spolupráci s Lesy České republiky obnovují již stávající značení.

V současné době má hlavní význam KČT ve značení turistických tras a propagaci daného regionu díky těmto značkám. V dobách svého vzniku měl Klub nepostradatelné zastoupení v cestovním ruchu, jak dokazují historické prameny v předcházejících kapitolách.

Mají lidé v dnešní době zájem o členství KČT a proč?

Na otázku zaměřenou na zájem o členství v Klubu, až na dva větší odbory, panoval stejný názor a to ten, že mladí lidé nemají o členství zájem. Nechtějí se procházet po okolí a poznávat ho. Avšak stoupá zájem ze strany veřejnosti o akce bez nutnosti registrace v Klubu. Zájem mají především rodiny s dětmi a starší lidé.

Dle slov oslovených předsedů „nemáme jim kromě vycházek co nabídnout“. Problém je se stárnutím členské základny a to u všech oslovených odborů a pomalou, někdy i žádnou, obnovou ze strany mladých lidí.

Jaký se současný stav KČT v regionu a s jakými se potýká problémy?

Odbory mají nelehkou situaci. Všichni předsedové si stěžovali na nevhodné uspořádání oblastí podle krajů a ne podle pohoří, jak to bylo dříve. S tím vyvstávají také další problémy, jakou jsou: rozdělení Orlických hor do Královehradeckého a Pardubického kraje, to znamená špatná propagace oblasti v rámci cestovního ruchu, odbory se odcizily, nevidají se na společných zasedáních, která se konala dříve, ztratily mezi sebou vzájemné vazby.

Většina odborů má problém se svým financováním. Nezbyvá jim mnoho peněz například na občerstvení při pořádání výborové schůze, nemohou obdarovat své členy, když mají životní jubileum.

U některých odborů je absence propagace, například nemají vlastní webové stránky, nemají svojí klubovnu na pořádání schůzí a v neposlední řadě se lidé nechtějí angažovat v řízení odboru.

Jak probíhá propagace a financování odborů?

Propagace oslovených odborů probíhá pomocí webových stránek, pokud je mají, ne u všech tomu tak je. Všechny oslovené odbory mají svojí vývěsní skříňku, kde uveřejňují své výlety a akce. Odbory působící ve větším městě využívají k propagaci také místní časopis, případně vylepují plakáty na městských reklamních plochách, kde informují o pořádání svých akcí. Jako pozitivní lze vnímat spolupráci města a informačního centra při uveřejňování akcí ve větších městech.

Financování oslovených odborů je složité. Odbory si musí většinou vystačit s penězi, které jim zbyly po odvedení části členského příspěvku na kraj a ústředí. Některé odbory dostávají od obce pravidelný příspěvek či alespoň jednorázovou dotaci. Oslovené odbory nejsou spokojené se svým financováním. Někteří se snažili oslovit potencionální sponzory, ale většinou bez úspěchu. Odpovědí jim bylo, že by finanční dar dostali, pokud by pořádali nějakou celostátní případně mezinárodní akci. Sponzorské dary byly, pokud uvedený předseďa pracoval v dané

firmě, po odchodu do důchodu sponzorování ustalo, případně sám předseda odbor financoval ze svých soukromých zdrojů. Předsedové jsou vesměs skeptičtí v hledání sponzorů, dle jejich slov jim nemají co nabídnout, pouze sponzorování procházek seniorů.

Jaké je rozdíl ve fungování odborů v Orlických horách?

Na tuto otázku neuměli předsedové odpovědět. Nemají mnoho informací o fungování ostatních odborů i z důvodu nesmyslného rozdělení Orlických hor do dvou krajů. Rozdílly jsou například ve frekvenci konání výborových schůzek. Někdo se schází jednou měsíčně jiné odbory zase jednou týdně. Na schůzce proberou připravované akce a zhodnotí ty proběhlé. Přibližně polovina oslovených odborů má problém s nedostatkem proškolených cvičitelů. Bez cvičitelů nemohou pořádat akce.

Klub českých turistů má mnoho slabin a nedostatků. Obory mají strach z budoucnosti, z nedostatku finančních prostředků, z nedostatku školitelů a z nezájmu či případného zániku.

6 Závěry a doporučení

Bakalářská práce se pokouší zhodnotit roli a fungování Klubu českých turistů v Orlických horách a navrhnout možnosti zlepšení.

V současné době prochází Klub obdobím poklesu nezájmu ze strany občanů o členství v něm. Podle slov oslovených předsedů je to dáno dobou, ve které nyní žijeme. Lidé nemají chuť se někde společensky angažovat, býti viděn, ale každý si radši dělá vše po svém bez přítomnosti ostatních. Povědomí o KČT je poměrně vysoké, téměř každý zná turistické značení, které je tak charakteristické pro tento Klub. Odbory se každý po svém snaží oslovit potencionální kandidáty na členství v Klubu.

Aktivitty odborů lze posoudit jako kladné. Nabízejí vycházky a výlety pro členy, tak i pro širokou veřejnost. V tomto ohledu působí velice pozitivně jak v povědomí občanů, tak i potencionálních kandidátů na členství. Odbory se snaží i v zimních měsících, kdy není taková možnost výletů do přírody, nezahálejí a promítají filmy s turistickou tematikou.

Zaujmout širokou veřejnost je velice nesnadné. V dnešní době existuje mnoho jiných atraktivních aktivit, které KČT konkurují, ať to jsou skauti či jiné pohybové aktivity (jóga). Velký potenciál mají rodiny s dětmi. Při pořádání pochodů se začínají odbory zaměřovat i na doprovodné programy pro děti a tím osloví nejen ty děti, ale hlavně jejich rodiče, kteří se mohou následně stát členem Klubu.

Některé odbory se propagují na internetu, jiné bohužel ne. V dnešní době je internet a sociální sítě neopomenutelný prostředek v propagaci. Odbory by se měly více soustředit na tuto propagaci, více komunikovat pomocí tohoto média a tím zvyšovat povědomí veřejnosti o plánovaných akcích.

Většina odborů si stěžuje na nedostatek financí. Bohužel nebyla z jejich strany vyvíjena dostatečná snaha o získání finančních prostředků či sponzorského daru. Jsou zvyklé čekat, co dostanou od někoho jiného.

Členská základna stárne a odbory se potýkají s nedostatkem mladších členů. Možností jak oslovit mladší generaci by bylo například zařazením turistické tematiky jako kroužku při základní škole. Tím by docházelo k rozvoji vztahu k turistice a poznávání vlastní země. Další možností jak oslovit nebo si spíše

vychovat budoucí členy KČT je oslovit nově vzniklé lesní školky, které jsou v posledních letech velice oblíbené. Tyto školky vedou děti ke vztahu k přírodě, k jejímu poznávání, cítění s přírodou a to je pro KČT velice příznivé.

7 Seznam použitých zdrojů

7.1 Tištěné zdroje

[1] HOVORKA, Václav. Klub českých turistů, odbor Hradec Králové: 1911-2011: 100 let odboru Hradec Králové. Hradec Králové, 2014.

[2] MERLÍČKOVÁ-RŮŽIČKOVÁ, Růžena. Neziskové organizace: vznik, účetnictví, daně. 2013. Olomouc: ANAG, sv. Účetnictví, daně. ISBN 9788072638253.

[3] PELC, Martin. Umění putovat: dějiny německých turistických spolků v českých zemích. 2009. Vyd. 1. Brno: Matice moravská, 390 s. Knižnice Matice moravské, sv. 27. ISBN 978-808-6488-646

[4] SVĚDIROH, Pavel. 70 let turistiky z Žamberku. 1989. Žamberk: TJ Sokol Žamberk.

[5] ŠTEMBERK, Jan. Fenomén cestovního ruchu: možnosti a limity cestovního ruchu v meziválečném Československu. 2009. 1. vyd. Pelhřimov: Nová tiskárna Pelhřimov, 298 s. ISBN 978-80-7415-021-0.

[6] ŠTEMBERK, Jan. Kapitoly z dějin cestovního ruchu: možnosti a limity cestovního ruchu v meziválečném Československu. 2012. 1. vyd. Pelhřimov: Nová tiskárna Pelhřimov ve spolupráci s Katedrou společenských věd Vysoké školy obchodní v Praze, 222 s. ISBN 978-807-4150-654.

[7] ŠTĚPÁNEK, Vít, Jiří ŠÍP a Ludvík KOPAČKA. Geografie cestovního ruchu. 1. vyd. Praha: Karolinum, 2001, 228 s. Učební texty Univerzity Karlovy v Praze. ISBN 80-246-0172-9.

[8] ZELENKA, Josef a PÁSKOVÁ, Martina. Výkladový slovník cestovního ruchu. 2012. Kompletně přeprac. a dopl. 2. vyd. Praha: Linde Praha, 768 s. ISBN 978-80-7201-880-2.

7.2 Elektronické zdroje

[1] IML Walking association CZ. Mezinárodní pochod IML/IVV [online]. c2015 [cit. 2015-05-08]. Dostupné z: <http://www.iml-czech.com>

[2] KČT. Certifikace ubytoven: Turistické ubytovny [online] 2012 [cit. 2015-05-26]. Dostupné z: <http://www.kct.cz/cms/certifikace-ubytoven>

[3] KČT. Historie KČT: Další vývoj Klubu do 1. světové války. [online]. Nedatováno [cit. 2015-05-03]. Dostupné z: <http://www.kct.cz/cms/historie-kct>

[4] KČT. Historie KČT: Další vývoj v KČST [online]. Nedatováno [cit. 2015-05-03]. Dostupné z: <http://www.kct.cz/cms/historie-kct>

[5] KČT. Historie KČT: Dodatek o druhé světové válce. [online]. Nedatováno. [cit. 2015-05-03]. Dostupné z: <http://www.kct.cz/cms/historie-kct>

[6] KČT. Historie KČT: První léta ve vlastní republice. [online]. Nedatováno. [cit. 2015-05-03]. Dostupné z: <http://www.kct.cz/cms/historie-kct>

[7] KČT. Historie KČT: Rozvoj světové turistiky po válce. [online]. Nedatováno. [cit. 2015-05-03]. Dostupné z: <http://www.kct.cz/cms/historie-kct>

[8] KČT. Historie KČT: Začátky české turistiky a KČT. [online]. Nedatováno. [cit. 2015-05-03]. Dostupné z: <http://www.kct.cz/cms/historie-kct>

[9] KČT. ke stažení. KČT [online]. [cit. 2015-06-30]. Dostupné z: <http://www.kct.cz/cms/ke-stazeni-loga>

[10] KČT. Mapy KČT: Turistické mapy. [online]. Nedatováno. [cit. 2015-05-16]. Dostupné z: <http://www.kct.cz/cms/turisticke-mapy>

- [11] KČT. O organizaci Klubu českých turistů. [online]. 2012 [cit. 2015-05-26]. Dostupné z: <http://www.kct.cz/cms/o-organizaci-klubu-ceskych-turistu>
- [12] KČT. Podmínky a výhody členství v KČT. [online]. Nedatováno [cit. 2015-05-26]. Dostupné z: <http://www.kct.cz/cms/podminky-vyhody-clenstvi-v-kct>
- [13] KČT. Turistické značení KČT: Historie značení [online]. Nedatováno. [cit. 2015-05-14]. Dostupné z: <http://www.kct.cz/cms/turisticke-znaceni-kct>
- [14] KČT. Turistické značení KČT: Turistické značení [online]. Nedatováno. [cit. 2015-05-14]. Dostupné z: <http://www.kct.cz/cms/turisticke-znaceni-kct>
- [15] KČT. Turistické značení KČT: Současnost značení [online]. Nedatováno. [cit. 2015-05-14]. Dostupné z: <http://www.kct.cz/cms/turisticke-znaceni-kct>
- [16] KČT. Výběr oblasti: OBLASTNÍ DĚLENÍ KČT [online]. Nedatováno. [cit. 2015-05-26]. Dostupné z: <http://www.kct.cz/cms/vyber-oblasti>
- [17] KČT. Sopotnice. Kronika KČT [online]. [cit. 2015-06-28]. Dostupné z: <http://www.kct-sopotnice.com/index.php/kronika>
- [18] KČT. Spartak Rychnov nad Kněžnou. Historie: Historie turistiky v Orlických horách. [online]. Nedatováno. [cit. 2015-05-08]. Dostupné z: <http://kct-rk.mypage.cz/menu/historie/historie-turistiky-v-orlickych>
- [19] KČT. Stanovy Klubu českých turistů [online]. 2014 [cit. 2015-05-26]. Dostupné z: <http://www.kct.cz/cms/stanovy-klubu-ceskych-turistu>
- [20] TONINGER, Jan. Poválečná historie Klubu českých turistů v Lanškrouně. In: Klub českých turistů Lanškroun [online]. Nedatováno. [cit. 2015-06-15]. Dostupné z: <http://www.kctlanskroun.cz/historie/>

[21] Za Zlatým klíčem Rokytenky. Historie. [online]. c2015 [cit. 2015-06-28].
Dostupné z: <http://rokytenka.webnode.cz/historie/>

[22] Za zlatým klíčem Rokytenky: Přehled rok. BROULIK. [Http://issuu.com](http://issuu.com) [online].
[cit. 2015-08-07]. Dostupné z:
http://issuu.com/broulik/docs/rokytenka_p__ehled_ro__n__k__

8 Seznam obrázků

Obrázek č. 1 Typy značení turistických stezek 12

Zdroj: KČT. Turistické značení KČT. STANOVSKÝ, Michael. Klub českých turistů: Turistické značení [online]. [cit. 2015-05-14]. Dostupné z: <http://www.kct.cz/cms/turisticke-znaceni-kct>

Obrázek č. 2 Značka pro pěší turistiku 13

Zdroj: KČT. Turistické značení KČT. STANOVSKÝ, Michael. Klub českých turistů: Turistické značení [online]. [cit. 2015-05-14]. Dostupné z: <http://www.kct.cz/cms/turisticke-znaceni-kct>

Obrázek č. 3 Turistické mapy 14

Zdroj: KČT. Turistické mapy. STANOVSKÝ, Michael. Wwww.kct.cz [online]. [cit. 2015-05-16]. Dostupné z: <http://www.kct.cz/cms/turisticke-mapy>

Obrázek č. 4 Karta Eurobedns 24

Zdroj: KČT. Podmínky a výhody členství v KČT. KČT: Podmínky a výhody členství v KČT [online]. [cit. 2015-05-26]. Dostupné z: <http://www.kct.cz/cms/podminky-vyhody-clenstvi-v-kct>

9 Přílohy

Příloha 1: Scénář rozhovoru

SCÉNÁŘ ROZHOVORU

A) Informační:

1. Jaká je Vaše pozice v odboru? Proč právě tato? Jak jste se k ní dostal?
2. Jak dlouho jste členem KČT?
3. Jaký je Váš věk?
4. Jaké je Vaše nejvyšší dosažené vzdělání?
5. Jaké je Vaše zaměstnání?
6. Jak jste se dostal ke KČT? Co vás motivovalo a stále motivuje?
7. Jak by měl podle Vás vypadat typický člen KČT? Proč zrovna takto?

B) Role KČT

1. Jaké aktivity, služby pořádá Váš odbor pro veřejnost? Proč zrovna tyto?
2. Jakou roli má podle Vás klub v rámci cestovního ruchu, destinačního managementu?
3. Jaké aktivity jsou mezi členy oblíbené a proč? Které jsou oblíbeny méně? Jak si to vysvětlujete?
4. Co všechno můžete Vaším členům nabídnout?
5. Co je hlavní činností Vašeho odboru směrem k veřejnosti?
6. Co veřejnosti můžete nabídnout?
7. Roste či klesá zájem veřejnosti? Proč? Jak si to vysvětlujete? Dá se s tím něco dělat? Co se s tím dá dělat? Kdo s tím co udělá?
8. Jak velký význam má KČT pro cestovní ruch? V čem, kde například? Mění se situace v průběhu času a proč? Pokud špatně, co se s tím dá dělat?

C) Zájem o členství

1. Mají lidé v dnešní době zájem o členství v klubu? Roste či klesá zájem? Jak si to vysvětlujete? Dá se pro to něco udělat?

2. Jak byste charakterizoval zájemce o členství? Jedná se spíš o mladší či starší generaci a proč? Co si myslíte, že motivuje zájemce o členství?

D) Propagace

1. Jaká je propagace KČT? Kde nejvíce a kde nejméně? Proč nejvíce, nejméně? Jaké kroky by měly vést k větší propagaci? Kdo má propagaci na starosti?
2. Kde mohou zájemci o členství získat informace o KČT? A konkrétně o Vašem odboru? Domníváte se, že jsou dostatečné?
3. Jak se členové i veřejnost dozvídají o aktivitách Vašeho odboru?
4. Spolupracujete s nějakými firmami, TIC, samosprávou? Se kterými konkrétně? Proč právě s nimi? V čem spočívá spolupráce?
5. V čem vidíte pozitiva ve spolupráci s jinými organizacemi? S jakými je nejlepší spolupráce? Na čem? Jak si to vysvětlujete?
6. Jste spokojen s dosavadní spoluprací? Změnil by-jste něco? Co konkrétně?

E) Vývoj a fungování KČT

1. Jaký je název odboru?
2. Kolik členů je v odboru? Je to dostačující? Proč? Jsou to spíše jednotlivci nebo celé rodiny?
3. Jaká je věková skupina členů? Jste s tím spokojen? Proč ano, proč ne?
4. Jak dlouho funguje odbor?
5. Dělí se Váš odbor na nějaké úseky? Pokud ano, který je podle Vás nejvýkonnější? Proč zrovna tento?
6. Jaká je pracovní náplň každého člena z úseku vedení, účetnictví atd.? Za co má každý člen zodpovědnost?
7. Řídíte se podle stanov? Máte nějaké formální a neformální?
8. Jaký je rozdíl ve fungování KČT před 10 lety a nyní? Změnilo se něco? Proč?
9. Jak náročné je vedení odboru? V čem? Co se s tím dá dělat?
10. Máte dostatek kolegů v KČT i mimo KČT, kteří se snaží o zlepšování fungování a vývoje KČT? Pokud ne, proč? Pokud ano, jaké pozice zastávají v odboru?

11. Můžete se porovnat s jinými odbory v Královehradeckém kraji? V čem je fungování jiné? V čem Váš odbor vyniká a v čem by se měl naopak posílit? Jak to udělat?

12. Jak často se scházíte? Jak toto setkání probíhá? Jaké body jsou nejčastěji diskutovány? Proč? Realizujete pak tyto body? S čím jsou největší problémy?

13. V čem podle Vás vyniká Váš odbor? Jaké jsou naopak slabiny?

14. Co by mohlo ohrožovat působení odboru? Proč právě toto?

15. Jaké máte představy o budoucím vývoji KČT? Proč tak usuzujete?

F) Financování

1. Hledáte nové sponzory pro spolupráci?

2. Jací sponzoři by podle Vás byli nejvhodnější co se týče oboru? Proč právě tito?

3. S jakými problémy jste se setkal ve fungování? Setkal jste se s problémy i v jiných oblastech? Jak jste je řešil? S kým? Proč zrovna s ním? S jakým výsledkem?

4. Kde a jak získává Váš odbor finanční prostředky k fungování?

5. Jaký je roční finanční rozpočet odboru? Je tento rozpočet každý rok stejný? Jak tomu bylo v minulosti?

6. Jste spokojen s financováním odboru? Hledáte jiné možnosti financování? Na co lákáte sponzory? Proč Vás (ne)sponzorují?

Příloha č. 2 Znak Klubu českých turistů⁷⁹

⁷⁹ převzato: KČT: ke stažení. KČT [online]. [cit. 2015-06-30]. Dostupné z: <http://www.kct.cz/cms/ke-stazeni-loga>

UNIVERZITA HRADEC KRÁLOVÉ
Fakulta informatiky a managementu
Rokitanského 62, 500 03 Hradec Králové, tel: 493 331 111, fax: 493 332 235

Přihláška k bakalářské práci

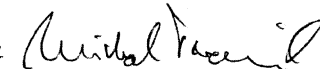
Jméno a příjmení studenta: **Petra Bednářová**
Číslo studia: 201200236
Obor studia: Management cestovního ruchu
Forma studia: kombinovaná
Ročník: 2

Téma práce:
Role a fungování Klubu českých turistů v Orlických horách

Způsob návrhu tématu: téma navrženo katedrou v ISIT

Datum a podpis studenta: 27.1.2014

Vedoucí práce: Mgr. Michal Trousil, Ph.D.
Katedra: Katedra rekreologie a cestovního ruchu
Odborný konzultant:

Datum a podpis vedoucího práce: 27.1.2014
Vedoucí práce garantuje, že téma práce je v souladu se studijním oborem studenta.

Datum a podpis vedoucího katedry: